MARK TWAIN

Tom Sawyer

Uyarlama
Ali Aydoğan

arkadaş çocuk

MARK TWAIN
TOM SAWYER

OYUNLAR VE KAVGALAR

“Tom!”

Ses yok.

“Tom!”

Ses yok.

“Nereye kayboldu gene bu çocuk?” Gene yanıt yok. Yaşlı kadın gözlüğünü burnunun üstüne indirdi. Çevresine bakındı. İçini gururla dolduran bu görkemli gözlükle hiçbir şeyi doğru dürüst seçemezdi. Yalnızca süs için takılan bir gözlüktü bu.

“Hangi cehenneme kayboldu yine? Bir elime geçirirsem!” diye mırıldandı. Elindeki süpürgeyi odanın içinde savurdu, bu karyolanın altında uyuklayan kedinin hızla dışarı kaçmasına neden oldu. Şu çocuğun bir işe yaradığını görmedim, diyerek açık kapıdan dışarıya çıktı; yaban otların ve domateslerin aralarına baktı. Sesini yükselterek bağırdı:

“Tom! Tom!”

Aniden bir ses duydu ve arkasına dönerek kaçmakta olan Tom'u ceketinin ucundan yakaladı.

“Dolapta olacağın aklıma gelmemişti, orada yine neler karıştırıyordun?”

“Hiç teyze!”

“Hiç ne demek? Şu ellerine, ağzına bak. Ne karıştırdın?”

“Bilmiyorum.”

“Ben biliyorum ama, istersen söyleyeyim. Reçel değil mi? O reçele dokunma diye kırk kez söyledim, ver şu sopayı!” Kadın, eline sopayı alıp havaya kaldırdı. Tehlike çok yakındı, Tom'un da bunu bir an önce düşünmesi gerekliydi.

“Aman teyze, arkana bak.”

Yaşlı kadın arkasına bakmak için eteklerini toplayıp hızla döndü. Bunu fırsat bilen Tom da dışarıya fırladı. Tahta perdeye tırmandı, öbür yana atladı. Teyzesi Polly şaşkın bir halde kalakaldı ve sonra gülmeye başladı:

“Seni gidi yaramaz şeytan. Baş edemeyeceğim kadar kurnazsın. Kurt kocayınca köpeklerin maskarası olur. Aslında onu cezalandırmak istemiyorum, ama bütün yaramazlıklarını da hoş göremem. Belki bu gün okula gitmez. Gitmezse cezalandırmalıyım. Yarın bütün gün çalıştırarak okuldan kaçmanın ne demek olduğunu ona öğreteceğim. Zavallı kız kardeşimin oğlu.”

Tom okula gitmedi. Bütün öğleden sonra çok da güzel eğlendi. Eve geldiğinde saat enikonu ilerlemişti. Fakat akşama daha çok vardı. Hizmetçi çocuk Jim, odun kesiyor, Tom'un kardeşi Sid de etrafa saçılan parçaları

topluyordu. Sid başını belaya sokmak istemeyen sakin yaradılışlı bir çocuktu, macerayı sevmezdi. Tom da onlara yardım etti. Birkaç dakika sonra odunlar yanmaya hazırdı, içeriye taşıdılar. Tom fırsatını bulunca her zamanki gibi şeker aşırmaya başladı. Teyzesi bunu görmedi, Tom'a birçok soru sormaya başladı. Aklı sıra bu kurnazca sorularla Tom'un bugün neler çevirdiğini öğrenecekti. Fakat Tom, teyzesinin bu planını önceden sezmişti.

“Okul bugün sıcak mıydı Tom?”

“Evet teyze.”

“Çok mu sıcaktı?”

“E, e -evet.”

“Yüzmeyi hiç düşünmedin mi ırmak boyunda?”

Bu son soru Tom'da hafif bir kuşku ve korku uyandırdı. Tehlikenin yaklaştığını hissetti. Bir yanlışlık yapmamak için teyzesinin yüzüne baktı; fakat bir şey anlayamadı.

“Hayır teyzeciğim, fazla değil.”

“Yüzüp serinlemek istemedin mi?”

Yaşlı kadın genellikle Tom'un iki yakasını birbirine diker, böylece onun soyunup suya girmesini önlerdi. Tom'un gömleği gerçekten kuruydu, onun için teyzesi yakasına bakmak gereğini duydu.

“Ceketini aç Tom, aç da yakanı göreyim.”

Tom ceketini açtı. Gömleğinin yakaları birbirine dikiliydi.

“Yüzmeye gittiğini düşünmüştüm,” dedi. “Fakat sen iyi bir çocuksun. Bu kez söz dinlemişe benzersin, aferin sana!”

“Birkaç arkadaş başımıza su döktük. Bakın bu yüzden saçlarım hala ıslak.”

“Sen de gömleğinin yakasını böylece çıkarmak gereğini duymadın. Ben de okuldan kaçarak, yüzmeye gittiğini sanmıştım.”

Tom fırtınanın geçtiğine iyice inanırken Sid söze karıştı:

“Fakat teyzeciğim, siz onun yakasını beyaz iplikle dikip kapatmıştınız. Oysa şimdi yakası siyah iplikle dikili.

“Evet Tom. Senin yakanı beyaz iplikle dikmiştim, ah seni...” Tom bir sıçrayışta kapının yanına fırladı ve dışarı kaçarken, “Sid, cezanı çekeceksin!” tehdidini savurdu.

Tom kendini güvenlikte hissedince yakasını inceledi ve gerçekten de siyah iplikli olduğunu gözleriyle gördü. Kardeşi Sidney'den elbette bir gün, kendisini ele veren zamansız boşboğazlığının hesabını soracaktı. İki dakika sonra, geçenleri unutmuştu bile. Yazları karanlık geç oluyordu.

Şehrin örnek bir çocuğu sayılmazdı, böyle olmaya da pek istekli değildi. Yeni bir ıslık biçimi öğrenmişti. Kuş gibi ses çıkaran özel bir yöntemdi bu. Dille damak arasında cıvıl cıvıl bir ses çıkıyor ve özel yeteneği Tom'a mutluluk ve

gurur veriyordu. Çocukluğunda bunları yapan herkes bu emsalsiz keyfi yaşamıştır. Tom tekrar şakrarken iyi giyimli, kendi yaşında bir çocukla karşılaştı. Son moda bir şapkası, iyi bir terzi elinden çıktığı belli olan mavi elbisesi, bol renkli bir kravatı ve pırıl pırıl cilalı ayakkabıları vardı. Bu içinde bulundukları Saint Petersburg'a göre ancak özel bir günün giysileriydi ve Tom kendi pasaklı üstü başıyla çok farklı bu durum için bayağı bozulmuştu. Bu yüzden çocuğa çıkıştı:

"Sana şimdi bir dayak atarsam."

"Bir dene, görmek isterim."

"Bana sıkıntı, azap veriyorsun."

"Azıcık görelim, dedim..."

"Ya, şimdi görürsün..."

"Hodri meydan!.. Asıl sen göreceksin."

Gerginlik dolu bir sessizlik oldu. Sonra Tom sordu:

"Sen kimsin?"

"Seni ilgilendirmez, kimse kimim, sana ne?"

"Şimdi görürsün, sana neyi!.."

"Bir kelime daha söylersen..."

"Al işte bir kelime, iki kelime, üç kelime... Hadi bakalım!"

"Alay etme, istersem seni tek elimle yere vururum."

"Söylediklerini yapamazsın."

"Devam edersen, yapar mıyım, yapmaz mıyım görürsün..."

"Hadi ordan sen de! Şu şapkaya bak, şu şapkaya..."

"Hele bir elini sür de gör. Senin alnını karışlarım."

"Yalancı!"

"Sensin yalancı!"

"Sen iki defa yalancısın, tamam mı?"

"Kolla kendini!"

"Susmazsan taşı kafana yersin!"

"Ne diyorsun sen be!"

"Hep vuracağını söylüyorsun ama bir şey yapamıyorsun. Korkuyor musun?"

"Hayır, korkmuyorum işte..."

"Korkuyorsun; korkuyorsun..."

Yeniden sustular, bakışlarıyla birbirlerini süzdüler. Omuz omuza geldiler. Tom karşılık verdi.

"Defol!!"

"Sen defol!"

"Ben gidici değilim..."

"Ben de!.."

“Üff canımı sıkıyorsun!..”

“Patla!”

İkisi de dikilmiş, birbirlerini itmeye çalışıyorlardı. Fakat iki ordu da birbirlerine üstünlük kuramıyorlardı. Uzun bir çatışmadan sonra, ikisi de kıpkırmızı kesilmiş, bir süre dinlenmek zorunda kalmışlardı. Aniden Tom atıldı:

“Sen korkak züppenin birisin. Ağabeyime söylersem seni küçük parmağıyla ezer.”

“Ağabeyin kaç yazarmış? Benim seninkinden daha güçlü bir ağabeyim var. Seni tuttuğu gibi şu çitin üzerinden atar.”

Aslında ikisinin de ağabeyi yoktu!

“Yalancı!”

“Yalanların uzun sürmeyecek!”

Tom ayağıyla yere bir çizgi çizdi, sonra da, “Bu çizgiyi bir adım geçersen seni öyle bir döverim ki bir daha ayağa kalkamazsın” dedi.

Yabancı çocuk aniden çizgiyi geçti. Az sonra, iki düşman, çamurun içinde boğuşuyordu. Birbirlerini ısırıyor, saçlarını çekiyor, yüzlerini, gözlerini tırmalıyorlardı. Kim bilir, kaç yumruk atmışlardı? Ağızları, burunları kan, üst başları toz toprak içerisindeydi. Kavga bir süre böyle sürdü. Sonunda Tom çocuğun üstüne çıktı. Onu iyice yumrukladıktan sonra bağırdı:

“Yeter mi ha? Söyle yeter mi?”

Çocuk kurtulmak için çırpınıyordu. Bunun üzerine Tom birkaç yumruk daha savurdu ve sorusunu yineledi:

“Pes mi?”

Çocuk can havliyle bağırdı:

“Pes!”

Tom çocuğu bıraktıktan sonra kabadayı bir tavır takınarak:

“Bu sana ders olsun, bir daha, adamına göre davran, tamam mı?” Çocuk yerden doğruldu, giysilerinin tozlarını silkeledi, Tom'a öfkeyle bir göz atıp uzaklaşırken başını salladı:

“Gelecek sefer hesaplaşırız.”

Tom yanıt yerine yüksek sesle güldü. Şişinerek yürümeye başladı. İki adım atmıştı ki sırtına çarpan bir taşla sarsıldı. Arkasına döndüğünde çocuk tabana kuvvet kaçıyordu. Tom aynı hızla çocuğu kovaladı; ama çocuk çoktan eve girmişti. Tom, bir süre çitin kenarında bekledi. Yabancı çocuk pencereden dilini çıkarıyordu. Az sonra çocuğun annesi çıkıp Tom'a söylenmeye başladı. Kadın büyük bir sopayla Tom'un üzerine yürüyünce Tom oradan uzaklaştı.

Tom geç döndü. Pencereden eve sessizce girdi. Fakat Polly Teyzenin tuzağına düştü. Yaşlı kadın Tom'un üstünü başını görünce ertesi gün aman vermeden çalıştırma kararı aldı. Tom'un şansına ertesi gün tatildi.

KURNAZ BOYACI

Yaz, bütün sıcaklığı ve güzelliğiyle yöreyi sarmıştı. Cumartesi sabahı pırıl pırıldı gökyüzü. İnsanın yaşamına mutluluk katıyor, kalplerden gelen ezgiler dudaklardan coşkuyla dökülüyordu. Çiçeklerden havaya tatlı kokular yayılıyordu. Herkes mutluydu, sevinçliydi bir kişi dışında. O mutsuz olan çocuk da Tom Sawyer'di. Tom bir elinde kireç dolu kova, bir elinde fırça, tahta perdenin önüne geldi. Tahta perdeye bezgin bezgin baktı: En az otuz metre uzunlukta, üç metre yükseklikte kocaman bir şeydi. Yaşam Tom için zordu, çok zor... İçinden böyle düşünüyordu.

Söylenerek fırçayı kirece daldırdı. Üst bölüme, şöyle bir sürdü. İkinci sürüşten sonra iş, gözünde daha da büyüdü. Bir kütüğün üzerine gelip oturdu. O anda, elinde su kovasıyla Jim'i gördü. Şimdiye dek pompa ile kuyudan su çekip taşımak Tom'un gözünde büyük bir işti. Şimdiyse Tom, bu işe dünden razıydı. Üstelik neden, su getirmek de olsa, işin içinde kasabaya gitmek vardı. Hem, tulumba başında kız erkek tüm çocuklarla beraberken zaman daha kolay geçerdi. Tom söze başladı:

“Dinle Jim, eğer sen badanayı yaparsan ben de suyu taşırım, tamam mı?”

Jim başını salladı, olmaz anlamında:

“Hayır Bay Tom, bunu yapamam. Hanımım beni kovar, dayaktan öldürür beni.”

“O mu? O hiç kimseyi incitmez ki... Kafana bir fiske bile vurmaz. Vursa da hafifçe dokunur. Bağırır, çağırır! Hem sana cam bir bilya vereceğim. Gıcır gıcır yeni... Parlak! Bembeyaz cam bilya Jim, çok güzel.”

“Beyaz cam bilya! Harika! Ama Bay Tom, hanımımdan çok korkuyorum...”

Tom bilyayı cebinden çıkardı. Jim kovayı yere koydu, bilyayı aldı. Zavallı Jim arkasındaki Polly Teyzeye dikkat etmemişti. Kadın elinde ayakkabısını tutuyordu ve ayakkabıyı öyle bir indirdi ki, Jim kovayı kaptığı gibi su tulumbasının yolunu tuttu. Tom, tahta perdeyi hızlı hızlı boyamaya başladı.

Bir süre sonra Tom, boya fırçasını, boya kutusunun içine koydu, boyama işini durdurdu. Canı sıkkındı, arkadaşlarıyla oyuna gidemeyeceğini anlayınca üzülmüştü. Arkadaşları az sonra gelince, onun böyle çalıştığını görüp alay edeceklerdi onunla. Üzüntüsü daha da arttı. Aniden kafasında parlak bir düşünce belirdi. Doğrusu akıllıca bir düşünceydi. Fırçayı eline aldı, boya kutusuna daldırıp çıkardı ve fırçayı sürmeye başladı.

Aradan kısa bir zaman geçmişti ki, sokağın başında Ben Rogers gözüktü. Tom onun kendisiyle alay etmesinden korkuyordu. Bir yandan da, Ben'in gelmesini

sabırsızlıkla bekliyordu. Çocuk hoplayıp zıplayarak şarkılar söylüyordu. Tom'un yanına gelince vapur taklidi yapmaya başladı. Oysa Tom onu hiç görmemiş gibi komutlar veriyor, gemiciler gibi çanlar çalıyordu. Hareketleri Büyük Missouri gemisini anımsatıyordu.

“Dur. Drelin din din. Sürati azaltın, iskeleye yanaşıyoruz.” Ben, el kol hareketleriyle bir o yana bir bu yana sallanarak iskele dediği kaldırıma yanaştı.

“Makineler sancak tarafına, tam yol ileri! Drelin din din! Ch -ch -chou -ou -ou!..”

Tom vapurla hiç ilgilenmedi. Elinde fırça, coşkuyla sürüyordu boyasını. Ben, bir an gözlerini ona dikti, sonra:

“Tom ne yapıyorsun? Kocamış insanlar gibi elinde fırça, çalışıyorsun.”

Tom karşılık vermedi. Tahta perdenin başka bir yerini boyamaya başladı. Daha sonra, birkaç adım geriledi. Bir ressam gibi, birkaç adım gerileyip, eserine uzaktan baktı. Son bir çizgi çektikten sonra fırçayı yine kovaya daldırdı. Ben bağırdı:

“Tom! Niye çalışıyorsun?”

“Ah Ben! Sen misin? Geldiğini fark etmedim.”

“Yüzmeye gidiyorum. Sen de gelir misin?”

“Görüyorsun ki işim var, şimdi gelemem.”

“Yüzmek iş değil mi?”

“Belki!” diye yanıtladı Tom, sonra konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Ama bu işten daha çok hoşlanıyorum.”

“Ne? Hoşlanıyor musun?” dedi Ben. Başka biriyle mi konuşuyordu acaba?

“Gerçekten hoşlanıyor musun Tom?”

“Neden olmasın? Bir çocuk bir başına böyle bir tahta perdeyi badana etmek onuruna erebilir mi? Bahse girerim ki sen bir kere bile boyamamışsındır. Haksız mıyım?”

Bu, Ben'in fikrini değiştirdi. Tom ise özenle fırçasını sağa sola sallıyor, arada bir, geri çekilip eserini inceliyordu. Ben bir süre Tom'u dikkatle izledi. Sonra, “Hadi Tom, biraz da ben boyayım...” dedi.

“Olmaz!” diye yanıtladı Tom. Polly Teyze, tahta perdenin iyi boyanmasını istiyor. Bunu tek başıma yapmalıyım. Bitirdiğimde çok güzel olmalı. Teyzem, çok iyi boyamamı istedi.”

“Lütfen, azıcık yapayım.”

“Ben, senin de boyamanı tabii ki isterim. Ama teyzem Jim'e de, Sid'e de yaptırmadı. Burayı ben yapmalıyım. Bin çocuk gelse, iki bin çocuk da gelse buranın badanasını düzgün yapamaz.”

“Ne olur, biraz yapayım. Sana elmalarımın yarısını veririm.”

“Sevgili arkadaşım korkuyorum.”

“Tüm elmalarımı vereceğim.”

Tom sevincini gizlemeye çalıştı, fırçayı isteksiz veriyormuş gibi uzattı Ben'e. İçinden sevinmekle birlikte, arkadaşına belli etmedi. Suratını iyice asıp Ben'e baktı. Büyük Missouri gemisi güneşte badana yapıyor, bizim kurnaz sanatçı ise bir ağacın gölgesine uzanmış elma yiyor, hem de yeni oyunlar hazırlıyordu.

Epeyce fırça çalan Ben, yorulunca işi bıraktı. Ben sırasını savınca, yeni avlar ardı ardına düştü Tom'un eline. Gelen arkadaşların amaçları Tom'a takılıp, onunla alay etmekti. Ben yorgun düşüp pes etmeden önce, güzel bir uçurtma karşılığında badana fırçasını Billy Fisher'e vermişti. Bunu öteki arkadaşları izledi. Saatten saate, üstelik Tom'u armağanlara boğarak badana gönüllüleri yenileniyordu. Sabah, elinde bir şeyi olmayan Tom, öğleye doğru servet içinde yüzüyordu. Tom'un hazinesi; on iki bilya, bir ağız mızıkası parçası, bir kırık makas, mavi bir şişe parçası, bir oyuncak tabanca, bir anahtar, bir tebeşir, bir cam kâse, bir sürahi, bir çinko asker, iki kurbağa yavrusu, altı kertenkele, tek gözlü bir kedi, bir kapı tokmağı, bir köpek tasması, bir çakı... Tom bütün gün, hiç çalışmamıştı ama, arkadaşlarının hamaratlığı sayesinde tahta perde üç kat boyanmıştı.

Bu arada Tom yeni bir şey keşfetti: İnsan bir şeyi elde edemezse onu ister. Eğer bir kişinin bir şeyi yapması gerekiyorsa bu iştir. Eğer yapmaya gerek duymuyorsa bu iş değildir. Bir arabayı sırf kendiniz için sürmek zevk, başkası için sürmekse iştir.

BAHÇEDEKİ KIZ

Tom, Polly Teyzeyi, kütüphane olarak kullanılan, evin arka tarafındaki odada, açık pencerenin önünde otururken buldu. Yaşamının tek dostu olan kedisi de karşısında uyuyordu. Polly Teyze dikiş dikiyordu. Tom'un verdiği görevi yapmayarak, kaçacağını düşünen Polly Teyze, onu karşısında görünce epeyce şaşırdı!

“Şimdi gidip oynayabilir miyim teyzeciğim?” diyordu Tom.

“Ne? Ne kadar çalıştın ki?”

“Hepsini bitirdim teyzeciğim!..”

“Tom bana yalan söyleme. Bilirsin, yalana hiç tahammülüm yoktur.”

“Yalan söylemiyorum teyzeciğim, gerçekten hem de üç kat boya sürdüm.”

Polly Teyze Tom'a inanmamıştı. Gözleriyle görmek için dışarı çıktı. Tom'un sözlerinin yüzde yirmisinin dahi doğru olduğunu görmek bile, Polly Teyzeyi mutlu ederdi. Tahta perdeyi bembeyaz badanalanmış bulunca ve hatta üç kat badana çekildiğini anlayınca şaşkınlığını gizleyemedi.

“Hayır, hayır!.. Bu olamaz. Ne kadar güzel olmuş... İstediğin zaman çok iyi çalışabiliyorsun Tom. Ne yazık ki bu çalışma isteğini kendinde çok seyrek duyuyorsun. Artık gidip oynayabilirsin...”

Polly Teyze Tom'u yemek odasına götürdü. Ona, iri, pırıl pırıl kırmızı bir elma verdi. Sonra, emek karşılığında kazanılan her şeyin çok değerli olduğu hakkında bir söylev çekti. Bu öğütleri verip dolabı kapatırken, Tom da pasta kabını göz ucuyla teftiş etti.

Tom dışarı çıktığında Sid'le karşılaştı. Bir avuç toprağı kaptığı gibi Sid'e fırlattı. Doluya tutulmuş gibi şaşkına dönen Sid, yaygarayı bastı. Polly Teyze ne olduğunu anlayıp yardıma koşana dek, Sid, yarım düzine taşı yemişti bile. Tom da, tahta perdenin üstünden çoktan atlamış, gözden kaybolmuştu. Artık Sid'den öcünü almıştı. Evlerin ve ahırların arasından geçen çamurlu yoldan koşarak küçük kentin meydanına ulaştı. Böylece teyzesinden kurtulmuştu.

Alanda Tom bir kargaşa çıkardı. İki çocuk ordusu birbiriyle savaşıyordu. Tom bu ordulardan birinin komutanıydı. Arkadaşı Joe Harper de, öteki ordunun komutanıydı. Joe ile Tom birbiriyle hiç savaşmazdı. İkisi de yüksek bir yerde oturup, kurmayları aracılığı ile savaş yönetirlerdi. Çetin ve oldukça uzun süren bu savaş, Tom'un ordusunun yenilgisiyle sona erdi. Şimdi ölüler sayılıyor, tutsaklar değiştiriliyor, gelecekte yapacakları savaşın koşulları ve günü saptanıyordu. Sonra ordular yürüyüşe geçti. Geçit töreninden sonra, dağıldılar. Tom yalnız başına evin yolunu tuttu. Jeff Thatcher'in oturduğu evin önüne gelince bahçede mavi gözlü, iki uzun örgülü, sarı saçlı çok güzel bir kız gördü.

Bu yabancı kızla karşılaşınca, Tom az önceki savaşın coşkusunu unutmuştu. Ayrıca bir ay önce sevgisini kazandığı o ince kız, Amy Lawrence'i hemen kalbinden atıvermişti. Şimdi bu yeni konuğu gizlice izliyor, çok beğeniyordu.

Bir ara kızın ilgisini çekmek için Tom, çeşitli maskaralıklar yapmaya başladı. Hemen bahçenin çitine yaklaştı, hafifçe parmaklığa dayandı, onu uzun uzun izledi. Kız merdivende bir ara dikilip, çevreye göz gezdirdi. Sonra kapıya doğru yürüdü. Tom içini çekti, bir anda yüzü aydınlandı: Çünkü kız içeri girmeden çite doğru bir menekşe atmıştı. Tom çıplak ayağını çitin üstüne koyup parmaklarıyla çiçeği yakaladı. Hazinesine kavuşunca kısa bir sürede köşeyi döndü. Oradan savuştu. Sonra durup, çiçeği göğsünde bir yerlere sakladı. Belki de midesinin üzerine koymuştu, çünkü kalbinin nerede olduğunu her keresinde hep yanlış söylerdi. Sonra tatlı düşlerle evin yolunu tuttu.

Akşam öyle neşeliydi ki, sevinçten uçacakmış gibiydi. Teyzesi hemen fark etti. Sid'e toprak attığı için azarlanmıştı; fakat buna aldırdığı bile yoktu. Teyzesi şeker çalarken Tom'u yakaladığında, “Teyze, Sid çalarken hiç sesin çıkmıyor ama!” demişti.

“Hayır, o hiçbir zaman senin gibi üzmüyor ki beni! Biraz ağır davransaydım ortada şeker kalmayacaktı.”

Az sonra, Polly Teyze mutfağa gitti. Sid, Tom'a inat olsun diye, şekerliğe uzandı. Bu hareket, Tom'u çileden çıkarmaya yetti. İçinden neler geçirmedi ki? Sanki Tanrı da, sesini duymuş, dileğini kabul etmiş gibi, o anda Sid'in elindeki şekerlik yere düştü. Tuz buz oldu şekerlik. Tom bu hale öyle sevindi ki, kopacak gürültüyü sessizce beklemeye başladı. Her keresinde, örnek çocuk diye başının kakıncı olan Sid'in cezalandırılmasına Tom için için sevindi. Tom, yaşlı teyzesi gelinceye dek, neredeyse zevkten bayılacaktı. Az sonra Polly Teyze eşikte göründü. Gözünde şimşekler çakıyordu odaya girerken... Tom İşte geldi diye mırıldanmıştı ki, bir anda kafasına bir yumruk indi.

“Bana niçin vuruyorsun? Onu Sid kırdı...”

Polly Teyze şaşırmıştı. Tom yalvarırcasına bakıyordu.

“Hımm,” dedi Polly Teyze, “o halde seni şimdi daha önceki suçlarından dövüyorum. Cezasız kalmış çok suçun var, Tom...”

Sonra pişmanlık duyup gönlünü almak istedi. Fakat disiplinin bozulacağını düşünerek susmayı yeğledi.

Yaşlı kadın arada bir sevgi dolu bakışlarla yeğenini süzüyordu. Tom bunu görmezden geliyordu ama. O kendini ölüm yatağında düşünüyor, bu sırada teyzesinin kendisinden özür dilediğini görüyor, inadını sürdürerek yüzünü duvara çevirip, sessizce ölüyordu. Ah, ondan sonra teyzesi nasıl ağlardı kim bilir? Bu kez Tom, düşünde ırmakta boğuluyordu. Ölüsünü eve getiriyorlardı. Üzerine atılan Polly Teyzesinden gözyaşları sel gibi akıyordu. Küçük yeğenini

geri vermesi için Tanrı'ya yalvarıyor, bir daha onu hiç cezalandırmayacağına yemin ediyordu. O bunları düşündükçe acısı bir kat daha artıyor, gözünden dökülen yaşlar ayaklarından sel gibi akıyordu.

O anda içeri kuzeni Mary girdi, Mary, Tom'u bir an karanlık düşüncelerden kurtardı. Onun güneş gibi parlayan aydınlık, güleç yüzü ve tatlı şarkıları arasında Tom, karanlık bir bulut gibi kapıdan dışarı kayıp gitti. Her zaman yaptığının tersine, kalabalıktan uzakta, kendini dinleyebileceği bir yere çekildi. Irmağın kıyısında yarısı suyun içinde olan bir sandal akıntıya kapılıp kaybolsa acaba arkasından gözyaşı döküp üzülenler olur muydu? Birden, koynunda sakladığı menekşesini anımsadı. Sakladığı yerden çıkardı. Taç yaprakları dökülmüş ve solmuştu. Bu görünüm üzüntülerini yeniden canlandırdı. Sarışın kız, öldüğünü öğrenince, üzülür müydü? Polly Teyzenin yanında olsa onunla birlikte ağlar, onu teselli eder miydi? Yoksa ötekiler gibi o da olayı soğuk karşılayıp horlar mıydı?

Böylece sürüp giden kimi acı kimi tatlı düşünceleri, onu sevindirmekle birlikte üzüyordu da. Sonra içini çekerek doğruldu. Saat on buçuğa doğru kim olduğunu bilmediği kızın oturduğu sokağa geldi. Bir ara evin karşısında durup kulak kabarttı. Hiçbir ses yoktu. Yalnızca ikinci katın penceresinden bir mum süzülüyordu. ‘Hala orada mı?’ diye düşündü Tom. Çitten atladı, pencerenin altına geldi. Tatlı düşler kurmaya başlamıştı ki evin hizmetçisinin sesiyle irkildi. Aynı anda başından aşağı bir kova su boşaldı. Tom, içinde ani bir ürkme duygusuyla hafifçe silkinerek ayağa kalktı. Önce ıslık sesi duyuldu, sonra bir şangırtı.

Belirsiz bir gölge duvardan atlayarak karanlıklara karıştı.

Yatağa girerken üzerindeki ıslak elbiseleri çıkaran Tom'u, Sid yorganının altından sessizce izliyordu. Tom'un kızgınlıktan şimşek gibi parlayan gözlerini görünce ağzını bile açamadı. Onun gece duasını bile yapmadan uyuması Sid'e dert olmuştu.

PAZAR OKULU

Pazar sabahı aile bir araya gelmişti. Polly Teyze; kahvaltıdan sonra, topluca yapılacak aile duasında öğrendiği bölümleri Tom'dan, gözden geçirmesini istedi. Tom başarmak için içtenlikle çalışıyordu. Sid, günlerce önce hazırlanmış ve duaları öğrenmişti. Oysa Tom, kısa kısa beş duayı, hala öğrenememişti. İçtenlikle istemiş olsa bile, aklına girmiyordu dualar işte! Zorla mı? Bu ezberleme işi yarım saat sürdü sürmedi, duaların birkaç bölümünde gene de tekliyordu. Beş duayı ezberlemesi olanaksızdı. Çünkü kafasında başka düşünceler vardı. Bir yandan da elleri boş durmuyor, öteberiyle oynuyordu.

Mary kitabı aldı, öğrendiklerini yinelemesini istedi. Tom kendini sisli bir yolda sanıyordu.

“O fakirler...”

“Kutsal...”

“Evet, kutsal. O fakirler kutsaldır...”

“Çünkü...”

“...Çünkü. Evet... O fakirler kutsaldır; çünkü... Çünkü...”

“O...”

“Çünkü...”

“Çünkü -O... n...”

“Çünkü on... Ah, bunun ne olduğunu bilmiyorum.”

“Onlar, onlar...”

“Evet onlar....onlar ne yapacaklar Mary?”

“Ah Tom. Olmadı! Çok çalışmalısın.”

“Niçin bana yardım etmiyorsun Mary? Niçin böyle acımasızsın? Sadece başını söylesen... Arkasını ben getiririm.”

“Bunu yapamam, kendi kendine öğrenmelisin Tom. Umudunu yitirme, başaracaksın. Eğer başarırsan sana çok hoşuna gidecek bir şey vereceğim.”

“Bana ne vereceksin Mary? Ne olur söylesene, ne vereceksin?”

“Olmaz Tom? Sen onu düşünme. Şunu bil ki ben güzel dersem o kesinlikle güzeldir.”

“Tamam Mary, şimdi çok çalışıp beş duayı da ezberleyeceğim.”

Alacağı hediyeyi merak eden Tom o kadar dikkatli çalıştı ki kısa sürede beş kıtayı da ezberlemişti. Mary de ona yepyeni bir bıçak armağan etti. Tom'un sevinci sonsuzdu.

Tom pazar okuluna gitmek için çağrıldığında bıçağı, dolaplardan birine saklamakla meşguldü. Mary elinde su dolu bir tasla bir sabun getirdi, sonra tası bahçede bir bankın üstüne koydu, sabunu suyun içine daldırdı. Tom kollarını

sıvayarak suyu yere döküp, mutfağa dönmüştü. Yüzünü sanki yıkamış gibi kapının arkasındaki havlu ile ovuşturuyordu, Mary havluyu onun elinden aldı. Söylenmeye başladı:

“Utanmıyor musun? Bu kadar pis olma Tom. Sudan sana zarar gelmez.”

Tom az biraz utanmıştı. Tası yeniden doldurdu. Kendi kendini yüreklendirerek derin derin soludu. Elini sabunlu suya daldırıp yüzüne sürdü. Gözleri kapalı olduğu halde; mutfağa girerek havluyu aldı. Bütün yüzünün ıslaklığı gerçekten yıkandığını gösteriyordu. Oysa havluyla kurulanınca sonuç hiç de sevindirici olmadı. Çünkü temizlenen yerler çenesinin hemen yarısında bitiyor, gerisi maske gibi duruyordu. Boynu, ensesi kapkaraydı, bu kez Mary temizledi onu.

Yunup yıkanma işi bitince, Tom'un diğer çocuklardan farkı kalmamıştı, aklanmış paklanmış, tertemiz olmuştu. Islak saçlarını eliyle bir güzel yapıştırdı. Bukleli, kabarık saçların kızlara yaraştığını düşünür, saçlarının kıvırcık olmasına bu yüzden, üzülürdü.

Tom, son iki yıldır pazarları için ayırdığı elbiseleri gidip giyindi. Benekli hasır şapkasını da Mary giydirdi. Kılığı, üstü başı düzelmişti. Tom bu durumdan rahatsızdı, çünkü istediği gibi hareket edemiyordu. Mary de hazırlanmıştı; üç çocuk pazar okuluna gitmek üzere evden ayrıldılar.

Daha girişte kapıda kendisi gibi giyinmiş arkadaşı Billy'e sordu:

“Sarı kartın var mı?”

“Var.”

“Ne istersin?”

“Ne verirsin?”

“Bir olta iğnesi, bir de şeker.”

“Görelim.”

Tom söylediklerini bir bir gösterdi, alıcı da beğendi. Alışveriş böylece tamamlandı. Tom bir başka arkadaşından iki bilya karşılığında üç kırmızı kart aldı. Bir üçüncüsünden de değersiz bazı şeylerle üç mavi kart. Bu değiş tokuşlarla rengarenk birçok başarı kartını aldıktan sonra içeri girerek salondaki sıralardan birine oturdu. Oturur oturmaz sıra arkadaşı çocukla kavgaya başladı.

O gün okulda önemli konuklar vardı. Müdür Walters vakit kaybetmeden gösteriye başladı. Sağa sola emirler veriyor; oraya buraya koşturup duruyordu. Kucağı kitaplarla dolu kütüphane görevlisi, hızla gidip geliyordu salonda...

Müdür Walters, başarılı öğrencilerinden birine o dönemde aldığı kartlara bakarak bir armağan verecekti. Birkaç çocuk bir iki sarı kart gösterdi. Ama bu yeterli değildi. Salonda herkes umudunu kestiği sırada, Tom Sawyer yerinden kalktı. Elleri kartla doluydu: Dokuz sarı, dokuz kırmızı, on mavi kart. Kimse böyle bir şey beklemiyordu ondan. Müdür çaresizdi; sonucu açıkladı, Tom seçkin konukların yanına götürüldü. Çocuklar, büyük bir kıskançlıkla ve hele

kartlarını değiştirenler kızgınlık ve pişmanlıkla onu izliyordu.

Müdür Walters, yaptığı heyecanlı bir konuşmadan sonra, dua kitabını tutup ona verdi. Bir yandan da düşünüyordu. Elindeki kartlara göre bu çocuğun iki bin sayfa tutan duaları ezberlemiş olması gerekirdi. Ama en değerli ödülü, armağan olarak işte Tom alıyordu.

Tom'un kız arkadaşı Amy onun bu başarısına çok sevinmişti. Fakat Tom ona hiç bakmıyordu bile. Gözlerinin başka bir kızın üzerinde olduğunu görünce Amy'nin içi burkuldu; kızdı Tom'a...

Konukların en önemlisi yargıçla Tom'u tanıştırdılar. Çocuğun dili tutulmuş, yüreği hızla çarpmaya başlamıştı. Onu etkileyen konuğun önemli olması değildi, ilgi duyduğu kızın babası olmasıydı. Yargıç Tom'un başını okşadı sevecenlikle ve sordu:

“Adın ne senin küçük?”

“Tom.”

“O yeterli değil, dahası da olmalı?..”

“Thomas.”

“Ha şöyle, şimdi oldu. Ama ikinci bir adın da olmalı değil mi?”

Müdür Walters atıldı:

“Soyadını unuttun mu çocuğum?.. Soyadını da söyle.”

“Sawyer. Thomas Sawyer, efendim.”

“Güzel. Aferin sana Tom. Sen harika bir çocuksun. İki bin dua, senin yaştaki çocuklar için çok; pek çok... Ama bunları, bu bilgileri öğrendiğin için hiçbir zaman pişmanlık duymayacaksın. Bilgi her şeyden değerlidir. Bu bildiklerinle ileride çok büyük, çok önemli bir adam olacaksın. Bütün bunları pazar okulunda öğrendiklerime borçluyum diyeceksin, değil mi? Şimdi sana bir soru:”

Soru sorulmadan önce Tom kıpkırmızı olmuştu. Bu sorudan sonra renkten renge girdi, hiç yanıt veremedi. Bunca başarı kartı olan bir çocuğun böylesine kolay bir soruyu yanıtlayamamasını onun heyecanına vererek, iş tatlıya bağlandı.

BECKY

Kendini bildi bileli Tom, pazartesi sabahını hiç sevmezdi. Hafta sonu tatili bitiyordu. Yeniden, bir hafta daha çalışmak gerekliydi, yeni dinlenceler için... Elinden gelse takvimden bütün pazartesi günlerini çıkarıp atardı.

Somurtuk bir yüzle, yatağının içinde doğrulup oturdu. Düşünmeye başladı. Okula gitmeyi canı hiç mi hiç istemiyordu. Birdenbire gözleri parladı. Teyzesine dişinin ağrıdığını söyleyebilirdi. Önce kendisiyle aynı odada yatan Sid'i kandırması gerekliydi. Hemen yüksek sesle yalandan inlemeye başladı. Sesleri duyan Sid yatağından fırlayıp kardeşine ne olduğunu sordu; fakat Tom, rolünü iyice benimsemişti, yanıt vermedi.

Yalnızca, diş ağrımasına bel bağlamak da sakıncalı olabilirdi. Ağızda oynayan, çürümüş bir diş gördü mü, Polly Teyzenin şakası yoktu; tutup çıkarırdı hemen, öyle dişçi koltuğuymuş, kerpetenmiş, onlara gereksinim falan duymadan... Tom bunu düşününce kuyruk sokumuna dek titredi. Soğuk bir ter boşandı sırtından. Eğer haber verirse, sağlam bir dişini kaybetmekle birlikte, çekilirken de büyük acı duyacaktı.

Yalancıktan, “Dişim ağrıyor!” deyip inleme numarasına yatmanın yararı olmayacağını anlayınca bu düşünceden de vazgeçti. Yeni, yepyeni bir hastalık keşfetmeliydi. Bir süre önce, eve gelen aile doktorunun sözlerini anımsadı. Hastalığın genel tablosunu pek bilmiyordu ama önemli bir hastalık olduğu kesindi. Çünkü Polly Teyze, o gün, doktoru büyük bir dikkatle dinlemişti. Doktorun dediğine bakılırsa acayip olmakla birlikte korkunç bir hastalıktı. Bir kez, hasta iki üç hafta yataktan kalkamıyordu. El ya da ayak parmaklarından birini kaybetmek gibi insanı, okula gitmekten tüm alıkoyabilecek yaman bir hastalıktı bu...

Tom'un ayak başparmağında birkaç gün önce çıkan bir sivilce mikrop kapmış, irin toplamıştı. Ayağını kaldırıp başparmağını gözden geçirdi. Pekala bu hastalığın numarasını yapabilirdi. Ancak, ne gibi tepkileri olabileceğini de pek bilmiyordu. Yeni bir hastalık uydurmak için Tom, planlar kurduğu sırada, Sid de, telaşla Polly Teyzesine koştu. Tom'un hastalanmasa bile hasta olabileceğini söyledi.

Teyze önce inanmadı; yine de üst katta olanları bilmek istedi. Tom hala inliyordu, Polly Teyze merakla, “Ne oldu Tom?” diye sordu.

“Ölüyorum teyzeciğim, ayak parmağım zehirlendi!.. Ay!.. Ayy!.. Ölüyorum.”

Tom; dişinin ağrıması gerektiğini birden anımsayarak, daha da çok inlemeye başladı ve telaşla; “Parmağım zehirlendi, çok acıyor,” diş ağrımı bile unuttum!”

deyince, Polly Teyze, Tom'un okula gitmemek için yalan söylediğini anladı, dişçiye gideceklerini; kalkıp giyinmesini, dişini çektireceğini söyledi. Tom dişçi sözünü duyunca, yatağından kalktı; giyindi, dişindeki ağrının önemsiz olduğunu; okula gitmek istediğini söyledi. Teyze güldü. Aşağı indiler, az sonra da kahvaltılarını ettiler.

Tom okula giderken, yolda kasaba çocuklarının hayranlık duyduğu Huckleberry Finn'e rastladı. Huckleberry Finn haylaz olmakla birlikte, çok da tembel olduğu için anneler ondan hoşlanmazdı; ama bütün çocuklar gibi Tom da, onunla arkadaşlık etmeye can atar, ara sıra fırsat buldukça oyun bile oynardı.

Huckleberry, atılmış eski elbiseler giydiği için üstü başı paramparçaydı. Başında yırtık yağlı şapkası, sırtında üzerine bol gelen yırtık pırtık ceketi ve hemen her tarafı delik deşik pantolonuyla gülünç bir görünüşü vardı. Gönlünce yaşardı. Yazsa kırlarda, kışsa bir fıçının içinde yatıp kalkardı. Dilediğinde büyük ırmakta balık avlardı. Yıkanır, havalar ısınmaya başlayınca da, pabuçlarını çıkarır, yalın ayak gezerdi. Okula hiç gitmemişti. Kasabada ondan daha çok küfür bilen kimse yoktu.

Tom, Huckleberry Finn'i görünce sevinmişti:

“Selam, Huckleberry! Ne haber?”

“Selam! Bak! Hoşuna gitti mi?”

“Nedir o?”

“Bir kedi ölüsü...”

“Göstersene bana, Huck, üff!.. Vay canına... Nereden buldun onu?”

“Nereden mi? Bir oğlandan aldım canım...”

“Peki, karşılığında bir şey verdin mi?”

“Elbette... Mavi bir kart verdim, üste kasap amcadan aldığım bir barsak da cabası...”

“Nereden buldun bu mavi kartı?”

“İki hafta önce, Ben Rogers'tan almıştım, bir çember sopasına karşılık...”

“Ver bakayım... Kedi ölüsü ne işe yarar?”

“Siğilleri yok eder.”

“Nasıl?”

“Nasıl mı? Kediyi alıp mezarlığa gidersin, gece yarısı rüzgâr çıkıp ağaçların arasında ıslık çalmaya başladığında ‘rüzgâr kediyi, kedi siğillerimi alsın götürsün!’ diye bağırırsın. Sabaha kadar siğiller kaybolur.”

“Tamam anladım, sen hiç denedin mi?”

“Hayır, fakat Hopkins bana söyledi.”

“Oldu, inandım, onun bir sihirbaz olduğunu söylerler zaten. Huck, ne zaman parka gideceksin?”

“Hemen bu gece.”

“Ben de seninle geleyim mi?”

“Korkmazsan gel.”

“Korkmak mı? Şey... Yine miyavlayacak mısın?”

“Tabii, sen de bana miyavlayacaksın, unutma. Geçen defa ihtiyar Hays, ‘Şu kedilerin sesinden bıktım artık!’ diyerek başıma bir taş atıncaya kadar beni miyavlatmıştın.”

“O gece yanımda teyzem vardı, senin miyavlamanı duydum ama yanıt veremedim. Bu gece teyzem orada olmayacak ve miyavlayacağım. Şu siğillerden konuşuyorduk... Bundan biraz söz eder misin, hoşuma gitti de... Siğil belasını ucuz atlatacağız desene...”

“Dur bakalım! Acele etme... Her şey öyle kolay olur mu? Önce içi yağmur sulu bir ağaç kütüğü bulacaksın, ama bunu yöntemince yapmazsan hiçbir yararı yoktur, ağaç kütüğünü bulmanın... Tek başına gideceksin ormana. O kütüğü arayıp bulacaksın... Sonra kütüğün başında bütün bir gece beklemek gerekir... Gün ışımaya başlayınca, kütüğe geriye doğru arka arka giderek yaklaşacaksın... Sırtını kütüğe dayayıp, ellerini kovuğa sokup şunları söyleyeceksin: Ey koca kütük, yaşlı kütük! Sesimi duydun mu? Beni gördün mü? Ağaçtan, o koca kütükten, belli belirsiz, bir ses duyar gibi olacaksın... O incecik ses, sana şunları söylemek isteyecektir: Gördüm, gördüm... Sesini de duydum...”

“Sonra kütüğe şunları söyleyeceksin: Yaşlı kütük, koca kütük, pınar gibi tatlı o güzel suyundan bir damla da bana versene... Körelt şu siğillerimi; yaralarımı, berelerimi... Sağalt beni, kurtar derdimden...”

“Bunu dedin mi? Dedin... Sonra gözlerini yumacaksın, on bir adım sayarak uzaklaşacaksın kütükten. Olduğun yerde üç kez fırıldak gibi döneceksin, döndün mü, iyi... Artık, güle oynaya, eve gidebilirsin... Ne konuşma, ne görüşme... Hiç kimseye bir şey söylemek yok, anladın mı? Tılsımın bozulmaması için, buna çok dikkat etmelisin...”

“Doğrusu pek aklım almadı ama denemeye değer.”

“Siğil için bir başka ilaç daha var.”

“Söylediklerine aklım pek yatmadı, ama, Bob Tanner belki başka türlüsünü denemiş olabilir.”

“Evet...”

“Evet ama, elleri hep siğillerle kaplı değil mi onun?”

“Doğru. Herifin derisinde siğil olmadık tek bir yer kalmamış ki... Çürümüş kütük bulamamış besbelli... Bulsaydı hiçbir şeyi kalmazdı. Bak, benim elimde binlercesi vardı, hepsi anında yok oldu, neden? İşte bundan...”

“Ben oldum bittim kurbağalarla oynamasını severim, kurbağaseverliğim yüzünden siğillerim de pıtrak gibi bitiverir ellerimde; çürümüş bir ağaç kütüğü bulamayınca; Çünkü ormanda böyleleri her zaman bulunmuyor, ben de bakla ile

geçiştiririm kimi zaman.”

“Ya... Baklanın iyi geldiğini ben de biliyorum, ne tuhaf değil mi?.. Peki! Baklaları aldın, sonra?”

“Siğilleri temiz bir bıçakla kesip kanatacaksın. Çıkan kanı, birer birer ortasından böldüğün baklaların üzerine süreceksin. Sonra bir çukur kazıp kanlı baklaları çukurun içine gömeceksin, aysız, karanlık bir gecede olacak ama bu işler. Birkaç saat sonra, ellerinde siğil miğil kalmaz... Ancak özel duası vardır bunun!..”

“Nasıl bir dua Huck?”

“Baklayı çukura gömerken, şöyle mırıldanacaksın: Ey baklalar baklalar / Verdim size kanımı / Siğille dolsun çukurlar / Alma benim canımı...”

“Peki, kedi ölüsüyle siğiller nasıl geçiyor?”

“Daha önce de söyledim ya sana Tom, kediyi alacaksın, gece yarısı, gömütlükte kötülüğü ile tanınmış bir ölünün gidip dikileceksin başına... Tam gecenin ortasında... Başına iki, belki de üç Şeytan üşüşür bir anda... Sen onları göremezsin ama; konuşurlar, seslerini duyamazsın... Hafif bir rüzgar eser tatlı tatlı, rüzgarın sesini duyarsın yalnızca... Şeytanlar ölüyü alıp götürürken, sen de kediyi Tom, elinden çukura fırlatıp şöyle bağırırsın; Şeytan cesedi izler / Kedi şeytanı / Kediyi siğil izler... / İlişkimi kestim sizlerle / Hepinizin canı cehenneme / Defolun, defolun sizi yezitler!..”

TOM OKULDA

Tom keyifle okula daldı. Şapkasını koridordaki askıya astı. Sınıfa girdi, hemen yerine geçti. Dershanenin sessizliği Tom'un içeri girmesiyle bozulmuştu. Öğretmen sinirle, yerinde doğruldu:

“Thomas Sawyer, bugün de geç kaldın, özür dilemeden yerine nasıl otururs un!..” diye sordu.

Tom bir yalana sığınmayı düşünerek ayağa kalkarken, o anda sarı bir çift saç örgüsü gözüne çarptı. Yalan söylemekten vazgeçti.

“Huckleberry Finn'le konuşurken geç kaldım efendim...” dedi!

Öğretmen bu yanıttan şaşırmıştı. Öğrenciler arkadaşlarının delirmiş olduğunu düşündüler:

“Huckleberry Finn ile mi konuştun? Bu açıklaman beni şaşırttı doğrusu... Çabuk ceketini çıkart.”

Öğretmen Tom'u bir temiz dövdü. Sonra, ceza olarak da kızların yanına oturttu. Sınıfta herkes kıkır kıkır gülüyordu.

Tom onlara aldırmadı. Boş bir sıranın ucuna yerleşti. Yanındaki kız gülümsüyordu; yavaşça öteye kaydı, Tom'un kendisine baktığını görünce dilini çıkarıp sırtını döndü. Başını çevirdiğinde önüne bir şeftali konmuş olduğunu gördü. İstemiyorum anlamında elinin tersiyle itti, Tom şeftaliyi alıp yerine koydu. Taş tahtasına, Lütfen al, bende daha var,” diye bir not yazdı. Kız yazılanı okudu, ama hiç aldırış etmedi. Sonra Tom taş tahtasını gizleyerek, yeniden, bir şeyler yazmaya başladı. Kız hala hiç aldırmıyor görünüyordu, Tom yazıp çizmeye devam etti, derken kız dayanamayarak, “Ne yazıyorsun, bana da göstersene...” diye yavaşça sordu.

Tom elini kaldırdı. Bacasından kıvrıla kıvrıla dumanlar çıkan pek biçimsiz bir ev resmi çizmişti. Kız şeftaliyi unutup bir an resme baktı sonra dostça fısıldadı:

“Çok güzel çizmişsin, bir de adam çizsene...”

“Ben hiç resim yapamam ki...”

“Ben sana öğretirim.”

“Hemen öğle tatilinde istersen. Yemeğe eve gitmeyeceksen demek istiyorum...”

“Sen gitmiyorsan ben de kalırım, tabii...”

“Oldu anlaştık, ismin ne senin?”

“Becky Thatcher, seninki ne? Sahi biliyorum, Thomas Sawyer?”

“Thomas Sawyer... İşlerde bir terslik varsa beni böyle çağırırlar, ama her şey iyi gidiyorsa ismim Tom'dur. Sen bana Tom dersin, oldu mu?”

Tom, taş tahtasını saklayarak bir şeyler yapmaya başladı. Kız ne yaptığını tekrar görmek istedi, artık arkadaş olmuşlardı:

“Ne yapıyorsun, göreyim.”

“Olmaz, göstermem.”

“Lütfen, görmek istiyorum.”

“Hayır, başkalarına söylersin sonra...”

“İnanki söylemem...”

“Görmesen daha iyi olacak ama...”

Kız, Tom'un elini kenara itmeye çalışıyordu, Tom önce direndi, sonra yavaşça elini çekti. Seni Seviyorum yazılmıştı taş tahtanın üzerine. Kız Tom'un eline bir tokat attı, ama sevinçle gülerek, “Ne utanmaz çocuksun sen!..” diye fısıldadı. Tam bu sırada Tom, kulağında şiddetli bir acıma duydu, kulağını bir kıskaç yukarı doğru sanki koparmak istercesine çekip sündürüyordu. Başını, kulağını kurtarmak isteyerek yana çekti. Öğretmenin parmaklarıydı kulağındaki kıskaçlar. Ayağa kaldırmak istiyordu sanki kendisini, kalktı ve çocukların yeniden başlayan gülüşmeleri arasında eski yerine götürüldü.

Öğle tatilinde Becky Thatcher'in yanına yaklaştı, kulağına ivedi ivedi, “Köşeyi döndükten sonra dar yolda yürü, ben de oraya geleceğim!” diye fısıldadı.

Böylece Tom diğer arkadaşları ile okuldan ayrıldı. Becky kendi arkadaşları arasındaydı; az sonra, dar yolun ucunda buluşup tekrar okula döndüler. Herkes okula gitmişti, bahçe bomboştu. İşte yalnız kalmışlardı. Bir ağacın altındaki sıraya yan yana oturdular. Tom kalemi Becky'ye vererek elini kavradı, beraberce önlerindeki taş tahtaya ilginç bir ev resmi çizdiler. Resim bitince Tom, bütün içtenliğiyle, “Becky, daha önce hiç nişanlandın mı?”

“Hayır, o da ne demek?”

“Ne demek mi? Yani evlenmek için nişanlanmak canım?”

“Hayır.”

“Peki, ister misin?”

“Bilmem, nasıl olur acaba?”

“Nasıl bir şey mi? Bir oğlana, onu sevdiğini, herkesten çok sevdiğini söylersin, olur biter. Hepsi bu kadar... Yani herkes böyle yapıyor işte...”

“Herkes mi? Herkes dediğin kim?”

“Tabii, haydi, sen de beni sevdiğini söyle, olup bitsin canım, böylece nişanlanmış oluruz. Bak işte, ben sana söylüyorum: Seni seviyorum.”

Becky birkaç saniye düşündü. Direnir gibi oldu önce, sonra çok yavaşça, “Başını öbür tarafa çevir!” diye fısıldadı. Tom başını çevirdi.

“Dur, dur!... Önce bunu kimseye söylemeyeceğine söz ver...”

“Peki, hiç kimseye söylemem, söz...”

Tom başını çevirdi, Becky dudaklarını Tom'un kulağına yanaştırarak fısıldar gibi bir sesle şöyle dedi:

“Seni seviyorum...”

Sonra, telaşla yerinden fırladı, sıraların arasında koştu, bir köşeye büzülerek yüzünü önlüğünün eteğiyle sakladı. Ona yetişen Tom, boynuna sarıldı:

“Becky, neden kaçıyorsun, seninle nişanlandık işte, başka yapacak bir şey kalmadı ki...”

Önlüğünü tutan elini aşağı çekip eteğini düzeltti. Becky kıpkırmızı olmuştu.

“Peki, bitti işte, nişanlandık. Artık başkasını sevemez, başkasıyla evlenemezsin, tamam mı?”

“Tamam, ne senden başkasını severim ne de senden başkasıyla evlenirim...”

“Daha başka?”

“Okula gidip gelirken, kimse görmeyecekse hep beraber olacağız. Balolarda birlikte dans edeceğiz, çünkü nişanlılar öyle yaparlar.”

“Bu çok hoş, bu sözleri daha önce hiç duymamıştım.

“Oh, çok eğlencelidir nişanlanmak... Hatta ben ve Amy Lawrence...”

“Ah, Tom, demek daha önce nişanlandın?”

“Evet ama, o artık beni ilgilendirmiyor.”

Tom boynuna sarılmaya çalıştı, Becky onu itti. Dokunursa ağlayacakmış gibi oluyordu. Tom üzüldü, hemen cebinden bir perde halkası çıkarıp uzattı Becky'ye:

“Al, bak bunu sana veriyorum.”

Becky halkayı öfkeyle kapıp yere fırlattı. Buna çok bozulan Tom'un gururu fena halde kırılmıştı. Hızla arkasına döndü, bahçeyi geçti. Dışarı çıktı. Kırlara doğru yürüdü. O gün, bir daha dönmemek üzere okulu astı.

Az sonra Becky, Tom'un arkasından koştu, koştu... Ama kimseyi göremedi, Tom gözden kaybolmuştu.

YEMİN

Tom ve Sid o gece, saat dokuz buçukta odalarına çıktılar. Dişlerini fırçaladılar. Yatar yatmaz Sid uyuyuverdi. Tom uyanıktı, tam uykuya dalıyordu ki saat on biri vurdu ve aynı anda dışarıda miyavlama yükseldi. Bir pencere açıldı, birisi Defol, pis kedi!" diye bağırdı, odunluğun arkasına atılan boş bir şişenin gürültüsü Tom'u iyice uyandırmaya yetti. Yatağından fırladı, ivedi ivedi giyindi; pencereden atladı. Yerde dört ayak üzerinde sürünerek ilerlerken etrafa göz gezdirdi. Kedi gibi bir iki kez miyavladı. Sonra odunluğun damından yere atladı.

Huckleberry Finn, kucağında kedisiyle Tom'u bekliyordu. Koşar adımlarla karanlıkta kayboldular. Yarım saat sonra, mezarlıktaki uzun otların arasındaydılar.

Kasabanın hemen çıkışında küçük bir tepenin üzerindeki gömütlük yer yer kopmuş tahta parmaklıklarla çevrilmişti. Ağaçların arasında yürürlerken, esen hafif rüzgarla ürperdiler. Biraz daha yürüdüler. Bir ağaç kümesinin altına oturdular. Tom korkuyordu. Çevrenin sessizliğini bozmak için, konuşma gereğini duydu. Kısık bir sesle sordu:

"Bu ölüler onları rahatsız ettiğimiz için bize kızar mı Huck?"

Dişleri birbirine çarpan, dizleri titreyen Huckleberry Finn, "Bilemem ki," diye kekeledi.

Bir ara sessizlikten sonra, Tom sorusunu yineledi:

"İhtiyar Williams bizi duyar mı sence?"

"Belki, bilemem ki Tom..."

Çevreye göz gezdiren Huckleberry Finn, ihtiyar Williams'ı hemen yanı başında hissediyordu. Korkusunu belli etmemeye çalışarak arkadaşına döndü:

"Rüzgar da hızlandı mı ne? Ağaçlar da nasıl uğulduyor böyle?"

Tom ölü kediye dokunmak istemiyordu, oturduğu yerde iyice büzüldü.

"Bilmiyorum, bilmiyorum dedim ya..."

"Keşke buraya gelmeseydik."

Tom arkadaşını yüreklendirmek istedi:

"Neden korkuyorsun Huck?" diye kekeledi. "Bu ölülerle bizim ne alışverişimiz var? Şurada, kendi halimizde oturuyoruz, hiçbir şey yapmadan... Fazla kıpırdamazsak, onları kızdırmayız."

Huck, parmağını dudaklarına götürerek susmasını işaret etti. İkisi de soluklarını tutarak beklemeye başladılar. Gömütlüğün alt ucundan bazı konuşmalar ve ayak sesleri geliyordu.

Tom, "Şuraya bak Huck!" diye fısıldadı, "gördün mü ışığı? Bize yaklaşıyor,

nedir bu?”

“Şapşallık etme, ne ışığı... Ben bir şey görmüyorum.”

Üç gölge, onlara doğru yaklaşıyordu. Elinde öflez fenerli bir adam solgun sarı bir ışığı ağaçların arasında dolaştırıyordu. Huck, bir ara bayılacak gibi oldu:

“Bunlar da kim?” diye sordu, inler gibi bir sesle. Gözlerini gittikçe yaklaşan gölgelerden ayıramayan Tom, arkadaşı gibi kendisini de yüreklendirmeye çalışan bir sesle fısıldadı:

“Kim olursa olsun, yere uzanıp hiç ses etmezsek, bizi görmeden geçip giderler.”

Birden Tom'un bileğine yapıştı Huck. Boğuk ve heyecanlı bir sesle, “Tamam,” dedi, birisini tanıdım, şu adam Muff Potter...”

“Saçmalama Huck.

“İnan, o diyorum sana... Sesinden tanıdım! Sakın kıpırdama, bizi görmesinler. Herif her zamanki gibi yine sarhoş olmalı.

“Bak, durdular!.. Hey, ben de ötekini tanıdım, Kızılderili Joe bu...”

“Evet, evet. İyi ama gece yarısı ne işleri var burada?”

İkisi de sustu, adamlar çok yakınlarına gelmişlerdi. Bilemedikleri üçüncü bir adam elindeki feneri yukarı kaldırdı:

“Tamam, işte burası!” diye bağırdı.

Fenerin öflez ışığında adamın yüzünü gördüler. Bu, kasabanın genç doktoru Robinson'du. Kızılderili Joe ve Potter, ellerindeki sedyeyi yere bıraktılar. Sedye üzerindeki kazma ile küreği alıp taze yaprak yığınıyla örtülmüş gömütü kazmaya başladılar. Doktor, alçak bir sesle, “Daha çabuk olmalısınız çocuklar!” dedi. “Ay yükselmek üzere...”

Adamlar, büyük bir hızla işlerini sürdürüyorlardı. Küreklerin gürültüsü rüzgarın sesini bastırmıştı. Az sonra kazmadan tok sesler çıktı. Tahtaya değmişti. Tabutu bulmuşlardı. Doktor sedyedeki ipi alıp uzattı. Tabutu yukarı çektiler. Kürekle tabutun kapağını kaldırıp içindeki ölüyü sedyeye yerleştirdiler. Üzerini battaniye ile örtüp, iple sımsıkı bağladılar. İşler bitmişti. Kızılderili Joe eli belinde güçlükle doğrularak doktora döndü:

“İş tamam...” dedi. “Beş dolar daha uçlan bakalım. Yoksa, ölü ortada kalır.”

Doktor, “Bu da ne demek? Peşin peşin aldınız ya paranızı? Beş dolar daha niçin uçlanacakmışım?”

Yüzünde zehir gibi acı bir gülümseme ile Joe doktora yaklaştı. Sert, katı bir sesle, “Evet,” dedi, “paramızı ödedin. Beş yıl öncesini düşün bakalım. Açlıktan ölmek üzereydim. Biraz yiyecek istemek için kapınıza gelmiştim, babana beni nasıl kovdurduğunu anımsadın mı? O günü hiç unutmadım ben. Şu beş doları hemen vereceksin! Çünkü şimdi de sen bana muhtaçsın, hadi uzatma, ver parayı, bitirelim işini...”

Yumruğunu kaldırıp doktora vurmaya başladı; ama doktor hızla dönüp bir yumruk attı. Joe'yu yere devirdi. Bu kez, Potter bıçağını çekip doktorun üzerine atıldı.

“Sakın ona bir kez daha vurma!” diye bağırdı. Doktorun üzerine atladı. Yerde yuvarlanıyorlardı. Kıran kırana bir boğuşma başladı. Kızılderili Joe kendine gelip ayağa fırladı, Potter'in bıçağını yerden kaparak onların çevresinde dolanmaya başladı.

Doktor daha çevik davranarak bu saldırıyı savuşturdu. Gömütün önüne dayalı kocaman tahtayı kapıp Potter'in başına indirdi. Adam baygın yere yuvarlandı. Aynı anda Joe da, elindeki bıçağı doktorun göğsüne sapladı. İşte o sırada, bulutlar, yavaş yavaş yükselmekte olan ayı bir anda kapattı. Ortalık kapkara kesildi. Ay ortaya çıktığında yerde iki adam yatıyordu. Kızılderili Joe elinde bıçakla ayakta idi. Doktor inliyor, bir şeyler mırıldanıyordu. Bir iki kez derin derin soludu. Başı yana kaydı. Çırpınması durdu. Ölmüştü.

Joe, “Tamam, bu iş de bitti...” diye mırıldandı. Eğildi, doktorun ceplerini karıştırmaya başladı. Doktordan aşırdıklarıyla ceplerini doldurdu. Kanlı bıçağı yerde hala baygın yatan Potter'in eline yerleştirdi. Az sonra Potter inleyerek doğruldu. Elindeki bıçağa şaşkın şaşkın baktı. Sonra aynı şaşkınlıkla etrafına göz gezdirdi. Joe'ye dönerek “Ne oldu Joe?” diye sordu. Omuzlarını kaldırarak yanıtladı Joe:

“Tatsız bir iş... Neden bıçak kullandın?”

“Bir şey yapmadım ki ben...”

“Elinde bu bıçakla böyle konuşarak kurtulamazsın.” Potter'in rengi uçtu birden, bağırmaya başladı:

“Ne zaman yaptım bu işi? Kimseyi bıçaklamak istemedim ki ben? Ne zaman oldu bu, söylesene Joe! ..”

“Kıyasıya dövüştüğünüz bir anda, bir ara doktor senden kurtulunca gömüt tümseğine dayalı tahtayı kaptığı gibi başına indirdi. Sen kendini kaybedip yere düştün, işte o an, sen de bu bıçakla fırlayıp adama sapladın. O da sana, tahtayla tekrar vurunca sen bayıldın. İşte hepsi bu... Şimdi de ayaktasın...”

“Ne yaptığımı anımsayamıyorum şimdi. Ne olacak peki, hiç bilemiyorum. Ölmek istiyorum. Bugüne değin bıçakla hiç işim olmamıştı. Bana bak Joe, ben seni hep korudum. Bu olaydan kimseye söz etmeyeceksin, tamam mı?”

“Tamam, kimseye bir şey söylemeyeceğim, korkma, bana yaptığın iyilikleri unutur muyum; kimseye söylemem, söz...”

“Sağ ol Joe, bu arkadaşlığını unutmayacağım. Joe, iyice yükselmiş olan aya baktı. Arkadaşının sırtına vurdu yavaşça, “Haydi, bırak şu gevezeliği, bu kadarı yeter... Sıvışalım, sen şu yana, ben bu yana... Hemen toz olmalıyız... Haydi bakalım, iz miz bırakmayalım ortalıkta...”

Tom ve Huck köye doğru solukları tıkanırcasına koşuyorlardı. Tom, “Çok yoruldum, bir yerlerde düşüp gebermeden eski tabakhaneye bir ulaşabilsek... Daha koşacak güç kalmadı, bende!..” diye söylendi. Huck sesini çıkarmadı, o da bir an önce buradan uzaklaşmak istiyordu. Sonunda tabakhaneye gelebildiler. Açık kapıdan içeri dalıp bitkin bir halde yere yığıldılar. Bir süre yatıp solumalarının düzelmesini beklediler.

“Huck, bu işin sonunu düşünebiliyor musun?”

“Dr. Robinson ölürse kötü olur, bu işin sonu darağacıdır bence.”

“Ya!.”

“Elbette, ya !..”

“Huck, kimseye bir şey söylememeliyiz.”

“Evet, söyleme sakın Tom. Yoksa şu Joe denilen canavar ikimizi de öldürür. Gel şimdi burada yemin edelim. Bu sırrı saklamak için ikimiz de yemin etmeliyiz.”

“Tamam. Peki, yemini nasıl edeceğiz? Elele tutuşaraktan mı? Yeterli mi bu sence?”

“Yok, yok, hayır, öyle olmaz. Senin dediğin küçük işler için geçerli, büyük işlerin yemini yazmakla olur... İmza da kanımızla atılmalı...”

Tom, arkadaşının sözlerini olumlu buldu. Ay ışığının yardımıyla bulduğu temiz bir tahta parçasını aldı.

Cebinden çıkardığı küçük bir kırmızı kalemle üzerine üç beş satır yazdı: “Hucky Finn ve Tom Sawyer bu gecenin olayları konusunda hiç konuşmayacaklarına and içerler. Bu olay, aralarında bir giz olarak kalacaktır. Konuşmaktansa ölmeyi yeğ tutarlar.”

Huck, Tom'un biçimsiz yazısına hayran hayran baktı. Tom kalemi bırakıp cebindeki çakısını çıkardı, ucunu açtı. İkisi de sivri ucu başparmaklarına batırdılar. Sonra Tom diğer eliyle delinmiş parmağını sıktı, çıkan kana serçe parmağını batırdı. Tahtanın üzerine isminin ilk harflerini yazdı. Huckleberry'ye H ve F harflerinin yazılışını gösterdi. Yemin işi bitmişti. Tahta parçasını kazdıkları küçük çukura gömdüler.

Tom pencereden yatak odasına sessizce girdiğinde Sid hafifçe kıpırdandı. Hala uyuyordu. Sabah olmak üzereydi; hemen soyundu. Yatağına uzanır uzanmaz da, uykuya daldı.

Öldürülmüş olan adam doktor Robinson'du. Hemen yanı başında bir bıçak bulunmuştu ve bu Muff Potter'indi. Öğle olmak üzereyken tüm kasabayı bu önemli haber sarmıştı. Kulaktan kulağa ağızdan ağıza yayılan haberin herkes o kadar etkisindeydi ki müdür bile o günün öğleden sonrası için okulu kapattı. Tüm kasaba halkı gömütlüğe koşuyordu, Tom da kalabalığa karışıp yola koyuldu. Aslında gitmek istemiyordu; sanki bir mıknatıs onu oraya çekiyordu.

Gömütlüğe gelince, kalabalığın arasından yavaşça sıyrıldı. O sırada bir elin koluna yapıştığını hissetti, döndü. Huckleberry Finn'di. Konuşmadan, bakıştılar. Tom kalabalığın arasında Kızılderili Joe'yu görerek ürperdi. O da oradaydı. Birden bir uğultu ile kalabalık dalgalandı:

“İşte, geliyor...”

“Evet o... Muff Potter.

“Şerifle beraber geliyorlar. Yakalanmış.”

Kalabalık kenara doğru çekilerek gelenlere yol verdi. Muff Potter'in yüzü solmuştu, ürkek bakışlarla kalabalığa bakıyordu. Yerdeki cesedin önüne gelince elleriyle yüzünü kapattı. Şerif kanlı bıçağı yüzüne doğru uzatarak sordu:

“Söyle, bu bıçak senin mi?”

Potter yavaşça başını kaldırdı, umutsuz, umarsız, ne yapacağını şaşırmış bir halde bakındı. Kızılderili Joe'yu gördü:

“Joe, hani bana söz vermiştin...” diye seslendi. Kollarından tutmasalar Potter külçe gibi yere yığılacaktı. Yeniden umarsız umarsız bakındı ve yenilgiyi kabullenmiş olarak seslendi:

“Anlat Joe, neler olduğunu anlat. Artık susmanın anlamı yok...”

Huckleberry Finn ve Tom, Joe'nun anlattıklarını oldukları yerden duyabiliyorlardı. Sıra cesedin kaldırılışına gelmişti. Joe hiç etkilenmişe benzemiyordu. Hatta cesedin arabaya taşınmasına yardım bile etti.

Bir hafta boyunca Tom olayın etkisinden kurtulamadı. Bu korkunç giz, onu rahatsız ediyordu. Bir sabah kahvaltılarını yaparlarken Sid, “Tom,” diye sordu, “her gece yatağında debeleniyorsun, neden? Uykunda konuşup durduğun için beni de uyutmuyorsun.”

Tom yanıt vermedi. Önüne bakmakla yetindi. Bu kez Polly Teyze konuştu:

“Bu kötü bir belirti, yine ne yaramazlıklar tasarlıyorsun bakalım?”

“İnanın, hiçbir şey teyzeciğim...”

“Fakat Tom, hep aynı şeyleri söylüyorsun: ‘Bana işkence yapmayın, bırakın şimdi anlatacağım!..’ diyorsun. Sana kim işkence yapıyor? Anlatacakların ne? Neden her gece aynı şeyleri söylüyorsun?”

Bu sorular Tom'u iyice terletmişti. Elleri titremeye başladı, sütün bir kısmını masaya döktü. Tom her şeyin bittiğini sanıp kendisini sıkan gizini söyleyeceği sırada Polly Teyze yardımına yetişti.

“Doğal! Benim bile rüyalarıma giriyor o korkunç öldürü. Senin sayıklama nedenin de budur kuşkusuz...” Tom kurtulmuştu, kahvaltısını hızla bitirip odadan çıktı ve okulun yolunu tuttu.

Cezaevi, kasabanın kenarına kurulmuştu. Derme çatma, eski bir taş yapıydı ve tek tutuklusu da Potter'di. Tom bir süredir cezaevinin küçücük penceresine yaklaşıyor ve Potter'e eline geçirebildiklerini armağan olarak bırakıyordu. Fakat

yine de sayıklamaları bitmiyordu. Bildiği doğruyu kimseye söyleyemediği için rahatsızdı.

O günlerde Tom'un gizli acılarına bir başkası daha eklendi. Becky Thatcher hastaydı. Okula gelmiyordu. Artık ne o kıyasıya savaşlar, ne de korsanlık oyunları onu ilgilendirmiyordu. Yaşam gücü kalmamıştı, canı gülmek bile istemiyordu. Tom'un son günlerde giderek artan durgunluğunu gözleyen Polly Teyze üzülüyordu. Duyduğu bildiği ilaçları Tom'a veriyordu; ama durum hiç değişmiyordu. Polly Teyze, ayrıca, bütün sağlık gazetelerini almaya başladı. Her yeni çıkan ilacın Tom'a iyi gelebileceğini düşünüyordu.

Bir gün, yeni bir yöntem denemeye karar verdi. Su ile iyileştirecekti Tom'u. Onu her sabah erkenden kaldırıyor, önce bir bardak soğuk su içiriyordu. Sonra banyoya sokuyor, iyice yıkayıp tüm vücudunu havlularla ovuşturuyordu. En son Tom'u ıslak bir çarşafa sarıp bir köşeye oturtturuyor, üzerine birkaç battaniye örterek iyice terletiyordu. Bunlardan gittikçe sıkılan Tom, hiç konuşmaz olmuştu. Sessiz ve dalgındı. Bu kez Polly Teyze duyduğu yeni bir ağrı kesiciden hemen birkaç şişe aldı. Ama Tom artık bunlardan kurtulmak istiyordu. Bir yol buldu. Teyzesinin aldığı yeni bir şurubu döşeme aralığından aşağı akıtıverdi.

Bir gün Tom, yine ilacı aşağı dökerken teyzesinin kedisi Peter geldi, ilaç şişesiyle oynamak istedi. Tom kediyi iterek, “Çekil Peter!” diye bağırdı. “Tadını bilmediğin şeyi benden isteme!”

Kedi yeniden şişeye uzanınca, Tom da onu yakalayıp ilacı ağzına boşalttı.

“Al bakalım, sen istedin, ben verdim.”

Zavallı kedi ne olduğunu anlayamadı. İki metre havaya sıçradı. Bir yandan da acı acı miyavlıyordu. Oraya buraya fırlayarak eşyaları devirdi. Vazoları kırdı. Gürültüye koşan Polly Teyze kediyi odanın ortasında tepinirken gördü. Ne olduğunu anlayamadı Polly Teyze, Tom'a şaşkın şaşkın bakarken Peter yerinden fırlayıp pencereden kaçtı.

Polly Teyze, sevgili kedisi Peter için bağırıyordu. “Ne oluyor burada? Ne oldu bu kediye böyle?”

“Bilmiyorum teyzeciğim...”

“Hiç böyle delirdiğini görmemiştim. Durup dururken ne olmuş zavallıya?”

“Ben de bilmiyorum. Ama kediler çok sevinince böyle olurlarmış.”

“Ne sevinmesi? Ne demek istiyorsun?”

Eğildi, yerden ilacı kaşığı aldı, sorusunu yineledi:

“Yoksa ona bir şey mi verdin?”

Kaşığı Tom'un burnuna doğru yaklaştırmıştı, Tom sıkılarak gözlerini yere indirdi. Bir el kulağına yapıştı, öbür elinse yüzüğü kafasında tınladı.

“Bu zavallı kediden ne istiyorsun?”

“Onun için üzülüyorum teyzeciğim...”

“Niçin üzülüyormuşsun bakayım?”

“Çünkü ilaç veren bir teyzesi yok.”

“Ne demek istiyorsun?”

“Bir teyzesi olsaydı, ilacını verir, ona bir insan gibi bakardı.”

Polly Teyze birden üzüldü, Tom'a çok fazla ilaç vermişti. Tom'un başını sevecenlikle okşadı:

“Senin iyi olmanı istedim, yine de yanıldığımı sanmıyorum, çünkü bak, ilaçlar sana iyi geldi.”

Tom son günlerde hep erken geliyordu okula. Oyunlara eskisi gibi katılmıyor, bir kenarda, arkadaşlarını izlemeyi yeğliyordu. O gün yine erkenden gelmişti. Bahçe kapısının yanındaki duvara dayanarak yolu gözlüyordu. Birden gözleri parladı, yolun ucundan Becky görünmüştü. Hemen dışarı fırladı. Kızılderili gibi bağırarak oynamakta olan çocukların arasına karıştı. Sağa sola koşuyor, başının üzerinde durarak birtakım hareketler yapıyordu. Sonra ayağa fırladı. Yaklaşan Becky Thatcher'in çevresinde dolandı... Birisinin şapkasını yakalayıp havaya attı. Birden koşarak çocukları çil yavrusu gibi dağıttı, Becky'nin karşısına gelip dimdik durdu. Ama Becky hiç aldırmamıştı. Yanındaki arkadaşlarına dönerek, “Kimi insanlar aptal olduklarını hem bilmez hem de kendilerini akıllı sanırlar!” diye bağırdı.

Öfke ve utançtan Tom'un yanakları kızarmıştı. Bir şey söylemek istedi, söyleyemedi; birkaç kez yutkundu. Sırtını döndü, oradan çabucak uzaklaştı. Yeniden gururu kırılmıştı.

KORSANLAR

Tom üzgündü, umutsuzdu. Artık kimsenin kendisini sevmediğine inanıyordu. Belki bir gün çevresindekiler onu bu hale getirdiklerine üzüleceklerdi; ama bugün sanki herkes ondan kurtulmak istiyordu. “Öyle olsun!” diye düşündü. Mademki bir tek dostu yoktu, o halde yolunu kendisi çizmeliydi. Başka seçenek var mıydı? En iyisi korsan olmaktı.

Karmakarışık düşünceler içinde yürüdü, yürüdü. Uzaktan okulun zilini duydu. Canı ağlamak istiyordu: “Bu zil sesini bir daha duymayacağım,” diye düşündü.

Sessiz, umarsız, dalgın yürürken arkadaşı Joe Harper'le karşılaştı. Yüreği coşkuyla çarptı. Harper de onu arıyordu. Tom, arkadaşına izini kaybettirmeye kararlı olduğunu, gideceğini söyledi. Arkadaşına veda etmek istedi; ama Harper, “İyi ama neden veda ediyorsun. Bu işi beraberce yapabiliriz,” dedi. Annesinin, dolaptan çaldığı azıcık kaymak için kendisini dövdüğünü anlattı. Annesi bıkmıştı ondan; gitmesi belki de onu sevindirirdi. Sevgiden yoksun olduklarına göre kendi başlarının çaresine kendilerinin bakmaları en doğru çözüm olacaktı.

Yola koyulmadan önce, yeni bir antlaşma yapmaya karar verdiler. Hep bir arada olacaklarına, birbirlerine kardeş gibi davranacaklarına and içtiler. Sonra planlarını düzenlemeye başladılar. Joe kendisini dine adayıp keşiş olmak, uzak bir ormanda herkesten uzak bir ağaç kovuğunda yaşamak istiyordu. Ama Tom'un özgür yaşam kurgusu, ona daha ilginç geldi. O da, korsan olmaya karar verdi. Sonra, korsanlığa iki kişinin yetmeyeceğini düşünerek Huckleberry Finn'i çağırmaya karar verdiler. Korsanlık, Huckleberry Finn'in arayıp da bulamadığı en kral işti. Hemen onlara katıldı. Üç çocuk, gece yarısı, kasabadan iki kilometre uzaktaki büyük ırmağın kenarında buluşmak üzere ayrıldılar.

Irmağın karşı kıyısına geçmek için kullanabilecekleri bir sal vardı. Balık oltalarını, yiyecekleri, korsanlık için gerekli gereçleri alıp getireceklerdi. Sakin, güzel bir geceydi. Büyük ırmağın şırıltısından başka bir ses duyulmuyordu. Tom, kolları yiyeceklerle dolu, buluşacakları yere geldi. Çalılıkların arasındaki iri bir taşın üzerine oturup beklemeye başladı.

Bir süre sonra buluşma saatinin gelmiş olduğunu düşündü. Ayağa kalktı. Parmaklarını iki dudağının arasına alıp uzun bir ıslık çaldı. Birkaç saniye sonra, sahilden aynı uzunlukta bir ıslıkla yanıt geldi. Yakından bir ses, “Kim var orada?” diye bağırdı.

“Denizlerin kara korsanı Tom Sawyer, sen kimsin?”

“Kızıl-El, Huck Finn ve okyanusların korkulu düşü Joe Harper...”

Bu isimleri, çok sevdiği bir kitaptan Tom özenle seçmişti. Bağırtısını yineledi:

“Parolayı söyleyin...”

İki ses aynı anda yanıt verdi:

“KAN...”

Tom ellerinde paketler, çalıların arasından fırladı. Okyanusların korkulu düşü kocaman bir but getirmişti. Kırmızı elli Finn, bir büyük tava almıştı. Üçü birden aynı anda, ateş olmadan bir şey yapamayacaklarını anımsadılar. Uzakta bir yerde hala közleri tüten bir ateş vardı. Yavaşça yaklaşarak, tavanın içine yettiğince aldılar. Kenarda duran sala bindiler.

Çok geçmeden nehrin ortasındaydılar. Tom ayakta dimdik duruyordu. Onlara komut veriyordu. Az sonra sal Jackson Adası’nın kıyısında kumlara oturdu. Çocuklar aşağı atlayarak yüklerini boşalttılar. Eşyalarının arasında eski bir yelken bezi de vardı. Bu yelken bezini çalıların arasına yığdıkları eşyalarının üzerine serdiler.

İlk işleri kenarda buldukları büyük bir kütüğü siper ederek ateş yakmak oldu. Karınları acıkmıştı. Bir parça sucuğu kızartıp mısır ekmeğiyle yediler. Sonra otların ortasına boylu boyunca uzandılar. Onların da, gerçek korsanlar gibi, açık havada yatmaları gerekliydi. Joe:

“Ne güzel hava değil mi?”

Tom büyük bir neşeyle, “Evet,” dedi, “harika. Herkes bizi böyle görseydi ne derdi acaba?”

“Neler demezlerdi ki, öyle değil mi Huck?”

“Her şey öyle güzel ki, başka hiçbir şey istemiyorum.”

“Tom, özlediğin yaşamı buldun, sabah okula gitmek yok! Polly Teyzenin ilaçlarından da kurtuldun! Polly Teyzeni unut Tom! Bize korsanların nasıl yaşadıklarını anlatsana Huck...”

“Bütün bildiğim onların gönüllerince yaşadıkları... gemileri yağma ederler. İsterlerse her yeri yakıp yıkarlar. Altınlarla bezeli giysiler giyip dolaşırlar.”

Huck konuşurken üzerindekilere baktı; kirli ve yırtıktılar. Üzüntüyle söylendi:

“Korsan oldum ama üstüm başım dökülüyor; hiç korsana yaraşır gibi değil...”

Arkadaşları daha yeni işe başladıklarını, kendilerine yaraşır giyim kuşamın daha sonra bulunabileceğini söylediler. Konuşmaların hızı yavaşladı. Sesleri giderek alçaldı. Hepsi yorulmuştu. Çok geçmeden derin bir uykuya daldılar.

Tom sabah uyandığında nerede olduğunu birden anlayamadı. Doğrulup oturdu, gözlerini ovuşturarak sağa sola bakındı. Sabahın tatlı serinliği onu biraz üşütüyordu, ama yörenin sessizliği hoşuna gitti. Ormanın derinliklerinden gelen kuşların sesini dinledi bir süre. Yavaş yavaş gün ağarıyordu.

Tom, uzanarak diğer korsanları uyandırdı. Çocuklar, sevinçle kalktılar. Birkaç dakika içinde soyunup suya daldılar. Sular hafifçe yükselmişti. Akıntı kenardaki salı alıp götürmüştü. Uzaklarda, uyumakta olan kasaba onları hiç

ilgilendirmiyordu.

Sönen kamp ateşini yaktılar. Tom suyu buz gibi soğuk bir pınar bulmuştu. Kana kana içti. Kahvaltı için Joe sucukları keserken Tom'la Huck da, oltalarını suya attılar. Az sonra balıklar bir yanda, sucuklar bir yanda kızardı. Doğrusu bu ya, hiçbir kahvaltı bu denli güzel olmazdı.

Her biri bir ağacın gölgesine uzandı. Bir süre dinlendikten sonra, adayı gezmeye çıktılar. Kocaman ağaçların, sık çalılıkların arasında dolaşıp durdular. Yörede ilginç gelebilecek hiçbir şey yoktu.

Üçü de acıkmıştı. Kamp yerine dönüp balık tutmayı beklemeden bir şeyler atıştırdılar. Bir süre konuştular. Şimdi ne yapacaklarını bilmiyorlardı. Az sonra da sesleri kesildi. Çevredeki derin sessizlik, ormanın ıssızlığı birden onları etkilemişti. Kasabayı düşündüler. Bir çeşit özlem içindeydiler. Daha sonra Tom, garip bazı sesler duyar gibi oldu. Sessizce dinlediler. Uzaktan bir patlama sesi duydular. Joe, yerinden fırlayarak, “Ne oluyor?” diye bağırdı.

Huckleberry Finn, “Gök gürültüsüne hiç benzemiyor. Benim bildiğim gök gürültüsü...”

Tom arkadaşının sözünü kesti:

“Susun da dinleyelim.”

Susarak dinlediler. Yine bir patlama duyuldu. Üçü birden ayağa fırladı:

“Haydi gidip bakalım! Neler oluyor, anlayalım.”

Sahile doğru koşmaya başladılar. Ormanın bittiği yerdeki çalıların arasına gizlendiler. Büyük ırmak önlerinde ışıltılarla uzanıyordu. Az sonra, küçük bir vapur göründü. Renk renk flamaları, kara bordasını kırmızı kuşak gibi saran küpeştesiyle, bembeyaz kaptan köşküyle küçücük, sevimli bir vapurdu bu. Akıntıya kapılmış gibi sürükleniyordu. Güvertesinde bir sürü insan toplanmıştı. Birden bacasından kalın, kapkara bir duman yükseldi, yayıldı. Aynı anda yine aynı patlama sesi duyuldu.

“Anladım şimdi... Birisi boğulmuştur...” dedi Tom:

“Evet haklısın... Geçen yaz Bill Tuner'in boğulduğu gün de, onu böyle vapurla aramışlardı.”

“Keşke ben de içinde olsaydım!..” diye söze karıştı Joe.

“Boğulanın kim olduğunu bir öğrenebilsek...” Huck eni konu meraklanmıştı.

Tom birden, “Çocuklar,” diye bağırdı, şimdi anlıyorum sanırım. Boğulan moğulan yok. Bu vapur bizleri arıyor.”

Oldukları yerde sevinçle zıpladılar, Huck da, Joe da, işte, gerçek birer kahraman olmuşlardı, herkes onları arıyordu. Tüm kasaba onlar için ağlıyor, onlar için üzülüyordu. Kocaman bir olaydı bu... Az önceki yalnızlıkları bir anda bitti. Mutluydular; korsan olmalarına değmişti doğrusu...

EVE DÖNÜŞ

Gün bitimiyle birlikte hava kararırken, vapur da geri dönmüştü. Korsanlar konak yerlerine varıp biraz balık tuttular. Hava iyice kararınca da ateşin çevresine geçip oturdular. Bir süre sonra Huck ve Joe, uyumaya başlamıştı bile. Tom onları izledi. Bir ağaç kabuğuna bir şeyler yazıp uyumakta olan Joe'nun şapkasının altına koydu. Usulca koşarak uzaklaştı.

Yöre sessizdi; gökyüzünde yıldızlar parlıyordu. Tom kıyıya gelince suya daldı. Birkaç kulaç yüzerek geminin kıç bodoslamasına bağlı filikaya tırmandı, küreklerin arasına girip saklandı. Az sonra, keskin bir çan duyuldu. Geminin yol almaya başladığını anladı. Filika geminin izi üzerinde zıplayarak kayıyordu...

On, on beş dakika sonra gemi yavaşladı. Tom hemen suya atladı. Karanlıkta kıyıya doğru yüzdü yüzdü. Tek tük insanın göründüğü tenha sokaklarda koşarak, teyzesinin bahçesinden içeri sessizce süzüldü. Oturma odasının penceresinde ışık yanıyordu. İçeride Polly Teyze vardı, Mary vardı, Sid'le Joe Harper'in anneleri de vardı. Oturmuş konuşuyorlardı. Yüzleri onulmaz bir acıyla darmadağın olmuştu sanki. Polly Teyze hıçkırıklarını tutamayıp yüksek sesle ağlıyordu:

“Ne söyleyeceğimi bilemiyorum... Tom yalnızca bu yörenin değil belki de evrenin en yaramaz, ama en iyi yürekli çocuğuydu... Vah benim Tom'um.”

“Ah, benim sevgili oğlum da öyleydi. Kaymağı dolaptan izinsiz alıp, yediği için onu kıyasıya dövmüştüm. Öyle pişmanım ki şimdi...”

Joe Harper'in annesi de onlardan geri kalmıyordu ağlarken.

“Çocuklarımız yok artık, buna inanmak öyle zor ki..”

Kadınları Mary oyalamaya çalışıyordu. Kendisi için böyle güzel sözler söylendiğini duymak Tom'u sevindirdi.

Az sonra, herkesin uyumak üzere kalktığını görünce sessizce bulunduğu yerden uzaklaştı. Koşarak rıhtıma yaklaştı. Gemi bağlı duruyordu. Hemen filikaya atlayıp bağını çözdü. Küreklere asılarak karşıdaki adaya doğru yol aldı. Kendisini arayan arkadaşlarını buldu.

TATSIZ BİR GECE

Neşeli geçen öğle yemeğinden sonra, korsanlarımız kaplumbağa yumurtası aramaya karar verdiler. Ellerindeki sopaları kuma daldırarak karıştırıyor, buldukları yumurtaları ceplerine dolduruyorlardı. Yeterince yumurta topladıklarını anlayınca sıra yüzmeye geldi. Hava iyice kararıncaya dek sudan çıkmadılar. Özgür olmanın tadını doyasıya çıkarıyorlardı.

Ertesi gün de oyunları sürdü; ama Tom, bir ara; kumların üzerine uzanınca, artık eve dönmek istediğini düşündü. Hemen koşarak arkadaşlarının yanına yaklaştı. Onları, sessizce bir ağacın altına oturmuş canları sıkkın, düşünceli görünce Tom'un da canı sıkıldı. Neşeli görünmeye çalışarak arkadaşlarına, daha önce buraya gelmiş olabilecek korsanlardan söz etti. Ama yanıt alamadı. Bu kez define aramalarını önerdi. Yine ilgilenen olmadı.

Az sonra Joe, eve gitmek istediğini söyledi. Eşyasını toplamaya bile başladı. Tom, ona gitmemesini, buraya alışacağını anlatmaya çalışırken Huck, “Hep birlikte gitsek mi Tom!..” diye sordu. Tom, kızgınlıkla bağırdı:

“İkiniz de gitmek istiyorsanız canınız cehenneme... İşte yol! Ben kalacağım!”

Oysa o da gitmeye can atıyordu, korsanlık onuru buna engel oluyordu. Arkadaşlarına, burada kalırlarsa, gizli sırlarını onlara anlatacağını söyledi: Bu söz onların da ilgisini çekmişti. Hep birlikte akşam yemeği hazırlamaya başladılar.

Kaplumbağa yumurtaları doğrusu güzel olmuştu. Oturdukları yerde uzandılar. Az sonra da uyuyakaldılar. Ansızın, üçü birden, bir ışık görerek uyandı. Ne olduğunu anlamaya çalışarak bakınırlarken bir ışık daha parladı. Şimşek mi çakıyordu? Derken, bir gümbürtü daha duydular: Gök gürlemişti. İri iri yağmur damlaları düşmeye başladı.

“Çabuk çocuklar, çadıra koşalım!..”

Tom bağırıyordu. Ama yağmur olanca hızıyla inmeye başladı. Islanmadık yerleri kalmamıştı. Sık otlar koşmalarına engel oluyordu. Çadırlarına ulaştıklarında sırılsıklamdılar. Korkuyla birbirlerine sokuldular. Rüzgar, ormandaki ağaçlarda garip uğultular yapıyordu; yağmur ve rüzgardan çadır uçacakmış gibi sarsılıyordu... Daha önce hiç böyle bir gece yaşamamışlardı...

Sabaha karşı ortalık eski sessizliğine büründü. Yağmur durmuş, rüzgar, dinmişti. Islak, uykusuz bir gece geçirmiş olan korsanlar, üşüyorlardı. Çadırdan çıkıp konak yerlerine geldiler, öteye beriye dağılmış eşyalarını toplayıp ateş yaktılar. Islak, yaş çamaşırları kuruduğunda gün iyice yükselmişti. Eski neşeleri yerine geldi. Ama çok yorgundular. Ormanın bol ağaçlı bir köşesinde, fazla

ıslanmamış, oldukça kuru otların üzerine uzandılar. Az sonra uyumuşlardı.

KİLİSEDE

Pazar günü kasaba halkı yine kilisede toplanmıştı. Ama kimsenin ağzını bıçak açamıyordu. Tasalı, üzüntülü oldukları yüzlerinden belliydi. Harper ailesi ile Polly Teyze yaşlı gözlerle kapıda göründü. Biraz önde Becky Thatcher oturuyordu. O da üzüntülüydü. Bir daha Tom'u hiç göremeyeceğim diye düşünüyordu. Fısıltı ile kendi aralarında konuşanlar üç çocuğun acıklı olayından söz ediyor olmalıydılar. Küçük kilise hiç bu denli kalabalık olmamıştı.

Az sonra rahip dua etmeye başladı. Tom, Joe ve Huck'ın arkadaşları ağlıyorlardı. Rahip duadan sonra uzun bir de konuşma yaptı. Konuşmanın sonunda gözyaşlarını tutamayıp silerken, kilisenin kapısı açıldı. Herkes gibi rahip de şaşkınlıktan donakaldı. Rahiple birlikte kapıya döndüler. Önce Tom göründü, arkasından Huck ve Joe geliyordu...”

Kilisenin içi bir anda karıştı. Polly Teyze sarılıp sarılıp Tom'u öpüyordu. Joe annesinin boynuna sarılmıştı. Tom birden Huck'u gördü. Dönüşüne sevinecek onun kimsesi yoktu. Suskun bekliyordu. Tom teyzesine onu da öpmesini söyledi.

Sonra rahibin sesi duyuldu; dua yeniden başlamıştı. Bu kez çocukların geri dönüşü için Tanrı'ya şükrediyorlardı.

Pazartesi günü, sabah erkenden, kahvaltı masasının çevresinde toplanmışlardı. Polly Teyze ve Mary, Tom'a özel bir ilgi gösteriyorlardı. Yine kayboluşlarıydı konu. Polly Teyze, “Bunu oyun olsun diye yaptığını biliyorum Tom. Bir hafta boyunca bizleri üzdün. Hiç değilse gelip, bize yaşıyor olduğunu söyleyebilirdin.”

“Evet, söylemeliydin,” dedi Mary ve konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Ben inanıyorum ki böyle bir şey aklına gelmedi. Gelseydi söylerdin değil mi Tom?”

“Doğru mu Tom, gelip bize haber vermek aklına mı gelmedi?”

“Bilmem teyzeciğim. Ama söylemiş olsaydım oyun bozulurdu.”

“Beni sevdiğini biliyorum. Bu kadar üzülmemi istemezdin sanırım.”

“Seni öyle çok seviyorum ki teyzeciğim, her gece rüyama girdin.”

“Beni rüyanda mı gördün?”

“Evet, çarşamba akşamı oturma odasında oturuyordun. Sid sandığın üzerindeydi ve yanında Mary vardı.”

“Evet o akşam oradaydık; her akşam o odada otururuz.”

“Joe Harper'in annesi de sizinle birlikteydi.”

“Evet, gerçekten o da bizimleydi. Daha neler gördün anlat?”

“Sen, kapı açık kalmış, rüzgar ışığı titretiyor diye söylendin. Benim yaramaz fakat iyi yürekli bir çocuk olduğumu anlattın.”

“Doğru Tom, öyle oldu.”

“Sonra ağladın, Bayan Harper de ağlarken, Joe'yu kremayı yediği için dövdüğüne pişman olduğunu söyledi.”

“Aman Tanrım, bütün anlattıkların gerçek. Eee, sonra ne oldu?”

“Hep ağlıyordunuz. Biraz daha bizlerden konuştuktan sonra, uyumaya gittiniz.”

“Evet Tom...”

Polly Teyze sarılıp Tom'u öptü, onun da kendisini sevdiğinden artık iyice emindi. Bütün yaptıkları için onu affetti. Sid, anlatılanların rüya olabileceğine inanmıyordu:

“Çok şaşırdım, her şey bu denli açık açık rüyada görülür müymüş?” diye söylendi. Fakat teyze, “Sen sus Sid,” dedi. “Akıllı çocuklar her şeyi görebilirler.” Tom'a kocaman güzel bir elma verdi. Tom'la Sid, elmalarını ısıra ısıra yiyerek okulun yolunu tuttular.

Okulun bahçesi her zamanki gibi kalabalıktı. Tom günün kahramanı olmuştu. Küçükler onu hayranlıkla izliyor, yürüyüşünü, duruşunu, her halini kendi davranışlarına almaya çalışıyorlardı. Tom, oyunlara karışmadı. Hoplamanın, zıplamanın bir korsanın onuruna yakışmayacağını düşünerek çocuk olmak istemedi. Söylenen övgü dolu sözler hoşuna gidiyordu, ama duyduğunu belli etmeyerek kendisine dikilen bakışları görmezlikten geldi. En çok onu hoşnut eden de, korsan adasının güneşinden yanmış teniydi. Arkadaşlarının böyle yanmış bir ten için neler verebileceğini düşünmek bile ona ayrı bir zevk veriyordu.

Az ötede Joe, heyecanla serüvenlerini anlatıyordu. Başına üşüşmüş arkadaşlarının şaşkın ve kıskançlıkla karışık hayran bakışları karşısında korsanlık serüvenlerini anlatırken, Tom da onlarla ilgilendi, gruba katıldı. Olay yeni baştan anlatılmaya başlandı, çocuklar aynı zevkle, sorular soruyor; onlarla birlikte olamadıklarına üzülüyorlardı. Tom iyice gururlandı. Cebinden piposunu çıkarınca, Joe da hemen ona katıldı. Çocukların hayranlıkları artık doruk noktasına çıkmıştı.

Karşısında küçük, sarışın bir kız duruyordu. Tom'a Becky Thatcher'i anımsattı. Gözlerini şöyle bir çevrede dolaştırdı, ortalıkta Becky yoktu. Kendisi bir korsan, bir kahramandı. Becky'nin bu işin önemini kavrayabileceğinden kuşkuluydu doğrusu.

Az sonra bahçe kapısından arkadaşlarına doğru gülerek yaklaşan Becky'yi gördü. Kalabalık grubun arasına karıştı, neşe içinde bir şeyler anlatıyordu. Tom onun kendisini göreceği anı bekledi; birden bir oyuna başlamışlardı. Kovalamaca türünden olmalıydı oyunları. Sırayla koşuyor, yüksek sesle bir şeyler söylüyorlardı. Tom, kulaklarını kabartmış, söyleneni anlamaya çalışırken sıra

Becky'ye geldi, yerinden fırladı, Tom onun kendisine baktığını gördü. Hemen arkadaşlarına döndü. Becky'nin, kendisine baktığını anlamasını istemiyordu.

Sonra yürüdü. Amy Lawrence ile konuşmaya başladı. Becky için oyun birden tatsızlaştı. Canı koşmak istemiyordu. Tom ve Amy'nin yanı başındaki Mary'ye yaklaşarak sordu:

“Neden pazar okuluna gelmedin?”

“Geldim, oradaydım, sen görmemişsin.”

“Hayır olmaz, nerede oturuyordun?”

“Bayan Peter'in sınıfında, her zaman oturduğum yerde... Ben de seni görmedim.”

“İnanayım mı? Oysa annemin pikniğini anlatmak istiyordum.”

“Ah, yazık.... Kimin adına veriliyor?”

“Benim adıma tabii...”

“Ne güzel... Umarım ben de çağırılırım.”

“Elbette çağırılırsın. Piknik benim adıma veriliyor, herkes çağırılır, herkes gelebilir. Özellikle seni bekliyorum, gelmelisin.”

“Çok güzel, gelmez olur muyum hiç? Peki ama ne zaman olacak bu piknik?”

“Hemen, belki de bu tatilin içinde...”

“Yaşasın, ne güzel eğleneceğiz. Bütün kızlar, erkekler çağrılacak mı?”

“Evet, herkes... Herkes gelsin istiyorum, yani gelmek isteyen herkes.”

Sözlerini Tom'a bakarak söylüyordu; Tom, ona gizlice bir göz atıp Amy'ye o korkunç fırtınayı anlatmasını sürdürdü. Becky bozulmuştu. Gracie Miller'e seslendi:

“Geliyorsun değil mi?”

“Ah, elbette geleceğim.”

“Ben de gelebilir miyim?” Sally soruyordu.

“Evet, gelirsen sevinirim.”

Sesler birbirini kovaladı, herkes geliyordu, herkes gelmek istiyordu. Tom ve Amy'den ses yoktu. Az sonra ilgisiz, sessiz oradan uzaklaştılar. Öğle paydosu olunca da Tom doğru evin yolunu tuttu.

Sınıftan çıkarken, kendisinden öç almak isteyen Alfred'in okuma kitabının ödev sayfasına mürekkep şişesini boşalttığını görmemişti. Alfred'in bu kabahatini gören birisi vardı. Becky'di bu... Önce Tom'a haber vermeyi düşündü; sonra o da vazgeçti. “İyi oldu, Tom gibi bir serseme!” diye düşündü.

YALANCININ MUMU...

Eve döndüğünde Tom, teyzesinin burnunun üstüne inmiş görkemli gözlüğünün üzerinden öfkeyle kendisini süzdüğünü görünce titredi. Sinirle söylediği sözler Tom'u daha da çok üzüntüye itti:

“Tom, şu anda seni evire çevire dövmek istiyor canım...”

“Neden, hiçbir şey yapmadım ki Polly Teyze...”

“Daha ne yapacaksın? Bunca yaptıkların yetmez mi? Ah ben ne aptalım ki sana inanıp Bayan Harper'i görmeye gittim. Gördüğün rüyayı anlatmak istiyordum. O sırada Joe geldi, senin onları nasıl bırakıp kaçtığını, bizim konuşmalarımızı dinlediğini, adaya geri dönüşünü, her şeyi olduğu gibi anlattı. Ne garip çocuksun Tom? Bir türlü aklım almıyor, bu haylazlıkla senin halin ne olacak... Adam olacağını kesinlikle düşünemiyorum. Bayan Harper'in önünde o kadar küçük düştüm ki söyleyecek söz bulamadım. Neden böyle gereksiz yalanlar uydurup söylüyorsun, hiçbir anlam veremiyorum.”

Tom şaşırdı, sesini çıkaramadı. Yalancının mumu yatsıya kadar yanar sözündeki gerçek işte bir kez daha doğrulanmış; onun yalanı da, hemen o gün ortaya çıkmıştı. Ah şimdi nasıl gülünç duruma düşmüştü, alay konusu olmuştu açıkça. Utandı, kafasını üzüntüyle sallayarak, lafı ağzında geveledi; “O, o, o-o ge-ge-ce, kö-kö-tü bi-bi-bir a-a-a-maçla gelmemiştim ki.”

Sonra, sözlerine şunları ekledi; “Özür dilerim, hiçbir zaman kötü düşünmedim, Polly Teyze.”

“Ah, çocuk... Nasıl böyle acımasız olabiliyorsun? Sadece kendini eğlendirmekten başka, kendi bencilliğinden başka hiçbir şey düşünmüyorsun. Gece yarısı, sen, o kadar yolu tepip gel, sonra bizim ağladığımızı, üzüldüğümüzü gör, acımızla alay et, sonra da çek git, oldu mu şimdi? Bir de, rüya gördüm diye yalan söyleyip beni kandırıyorsun. Bu denli acımasız olabileceğini hiç düşünmezdim doğrusu.”

“Ama teyzeciğim, o gece eve boğulmadığımı kanıtlamak için gelmiştim ben.”

“Ah, Tom hala yalan söylüyorsun. Dediğini yapmış olsaydın sana teşekkür etmem gerekirdi. Sense tam tersini yaptın. Ağladığımızı, dövündüğümüzü görüyorsun da, basıp gidiyorsun? İçine nasıl sindiriyorsun, anlayamıyorum.”

“Gerçekten teyzeciğim, ben ölmediğimizi, bunun doğru olmadığını söylemek istiyordum size...”

“Tom, yeter, yeter artık, yalan söyleme diyorum sana... Bu yalanlarınla beni daha çok üzüyorsun.”

“Yalan değil ki teyzeciğim, inanın bana. Sizin üzülmenizi istemediğim için

dönmüştüm eve.”

“Buna bir inanabilsem, senin iyi bir insan olduğunu o zaman düşünürüm belki... Peki, işin doğrusunu niçin anlatmadın?”

“Biliyorsun ki teyzeciğim o an, gerçeği söylemek istiyordum. Ama siz, aranızda, artık bizim ölmüş olduğumuzu konuşmuyor muydunuz, ben de, “Ölüler konuşmaz!” diye düşündüm. Kilisede bizler için tören yapılacağını söylediniz. Bir yere saklanmalı, tören günü ortaya çıkmalı...” diye düşündüm. Meşe kabuğunun üzerine size not da yazmış, iyiyiz diye bildirmiştim. Masanın üzerine de koydum. Sonra geri aldım işte.”

“Nasıl bir meşe kabuğu?..”

“Hiiç, adada kağıt yoktu da, meşe kabuğu üzerine yazdım, ‘İyiyiz’ sözünü. Korsan olmak için kaçtığımızı, ölmediğimizi, yaşadığımızı... O zaman, seni öperken uyandırmadığıma, şimdi çok üzgünüm, inanın...”

Polly Teyze’nin yüzü birden değişti. Öfkeden kızarmış burnunun üzerine iyice düşen gözlüklerini düzeltti.

Gözleri sevinçle parladı:

“Beni öptüğün doğru mu Tom?”

“Doğru teyzeciğim.”

“Peki bundan emin misin?”

“İnan ki doğru teyzeciğim.”

“Peki neden öptün beni?”

“Çünkü seni çok seviyorum. Üzülmen, ağlamış olman çok dokunmuştu bana.”

Polly Teyzenin yüreği coşkuyla dolmuştu. Tom'a sevgiyle baktı:

“Öyleyse şimdi de bana bir öpücük ver, sonra da doğru okuluna... Ve bir daha da bu son olsun, tamam mı? Beni hiç üzme çocuğum...”

Tom okula gitmek için evden ayrıldı, Polly Teyze doğru giysi dolabına gitti. Tom'un korsanlık ceketini çıkardı. Bir yandan da kendi kendine söyleniyordu: “Yine aldattı beni bu çocuk. Kocaman bir yalan daha uydurdu. Ah, ne yapacağım bu çocukla bilmem!”

Ceketin ceplerini arıyordu. Ne var ki Tom, bu kez doğru söylüyordu. Ceketinin cebindeki meşe kabuğunu bulmuştu, Polly Teyze. Üzerindeki yazıyı okuyunca gözleri doldu. Sevinçle gülümsedi. Kendi kendine söylendi:

“Bütün yaptıklarını bağışladım şimdi, ah benim tatlı yaramaz çocuğum, sevgili yavrum...”

BECKY'NİN CEZASI

Okula giderken teyzesinin kendisini öpmesi Tom'a bütün acılarını unutturmuştu. Yolda Becky Thatcher ile karşılaştı. Hemen yanına koştu. Eski kızgınlığını, onunla ilgilenmeme kararını, kahraman korsanlığını, her şeyi her şeyi, unutmuştu, neşe doluydu:

“Becky, gel unutalım kızgın olduğumuzu... Yaptıklarım için üzgünüm. Yeniden dost olalım seninle ne dersin?”

Kız bir an durdu, sonra soğuk buz gibi bir bakış fırlattı Tom'a. Ve yürüdü gitti. Giderken de şunları söyledi:

“Uzun bir süre senden uzak kalabildiğim için mutluyum. Hiç değilse başım ağrımadı sayın Bay Tom Sawyer. Şunu sana özellikle bildirmek isterim ki, bir daha ama bir daha, seninle hiç mi hiç konuşmayacağım, anladın mı?”

Tom çok şaşırmıştı. Bir an yürümeyi falan unuttu. Ne olmuştu, ona ne yapmıştı ki bu denli kızgındı kız? Sonra, Tom sinirlendi Becky'nin bu aşırı şımarıklığına. Ona dersini vermek istedi; ne var ki, Becky, okulun kapısından içeri giriyordu bile. Koşarak yetişti arkasından, kolundan tutup çekti. Ona, bir çırpıda canının istediği yere gidebileceğini, kendisini artık görmek istemediğini, hele hele şımarık kızlara hiç dayanamadığını söyledi. Sonra, arkasını dönüp aceleyle uzaklaştı.

Becky zilin çalmasını sabırsızlıkla bekliyordu. Tom okuma kitabındaki mürekkep yüzünden temiz bir dayak yiyecekti. Sınıfa, iyi bir eğlence çıktı demekti bu...

Öğretmen Bay Dobbins, pek de genç sayılmazdı. Bir zamanlar tüm dileği iyi bir doktor olmaktı, ama parasal sıkıntılar, olanaksızlıklar yaşamı boyunca, onu üzüp durmuştu. Dilediği birçok şeyler gibi, doktorluk düşüncesi de gerçekleşememişti. Sonuçta, yoksul yaşamı onu küçük bir kentte öğretmen olmaya zorlamıştı. Fazla sevilmeyen bir uğraş insanı sıkıyordu, doğrusu. İşin içinde bir sürü çocukla uğraşmak da vardı, zaman zaman ona iyice bıkkınlık veren... Bay Dobbins kurtuluşun yolunu bulmuştu; her gün okuma derslerinde öğrencileri görevlendirir, kendisi de kalın ciltli kitabını alarak sürekli okur okurdu. Bu kitap hep, masanın çekmecesinde kilitli durduğu için öğrenciler de, içinde neler yazılı olduğunu pek merak ederdi...

Becky masanın yanına gelince durdu. Sınıf bomboştu. Birden gözü masanın çekmecesine ilişti. Anahtar üzerinde unutulmuştu. Büyük bir merakla yaklaştı. Anahtarı çevirdi. İşte kitap oradaydı, eline aldı, ivedi ivedi okudu: Anatomi çalışmaları. Sayfaları çevirdi, görkemli nefis bir kitaptı bu... Bir insan

vücudunun kaslarını, sinirlerini gösteren resme uzun uzun baktı. Hele bu, çok hoşuna gitmişti. Kitabı karıştırırken yanından bir gölge geçti. Tom Sawyer'di gelen, kitaba şöyle bir göz atıp o da yerine geçti. Becky kızgın kızgın telaşla kitabı kapatmak isterken bir sayfanın yarısı yırtılıverdi. Çekmeceyi kapatıp kilitledikten sonra kız yaptığının çok ayıp olduğunu düşünüp utandı. Ağlamaya başladı:

“Tom Sawyer, sen hainin birisin. Şimdi de kovuculuk mu yeni işin?”

“Senin gizli işler çevirdiğini nereden bilebilirdim ki?”

“Utanmalısın Tom Sawyer. Ben ne yapacağını iyi biliyorum. Hemen gidip öğretmene söyleyeceksin. Ben de temiz bir dayak yiyeceğim. Oysa bugüne dek kimse bana dayak değil fiske bile atmadı.” Sustu. Ağlamak istemiyordu:

“Canın ne istiyorsa onu yap. Ne olacak sanki... Hem sen, serserinin tekisin. Senden nefret ediyorum.” Yaşlı gözlerle odadan dışarı fırladı. Tom şaşkın, bakakaldı. “Şu kızlar da ne garip oluyorlar; ben ağzımı açıp da bir şey söylemedim ki. Üstelik onu izlemiyordum da... Şu kız temizinden bir dayak hak etti doğrusu. Bugüne değin hiç dayak yememişmiş. İyi öyleyse, işte şimdi yesin bakalım...”

Taş gibi ağır bir acıma duygusu, gelip yüreğine oturdu. “Şu deli kızın söylediğine bak...” diye söylendi kendi kendine, “seni nasıl dövebilirim, nasıl kıyabilirim sana Becky... Öğretmene söyleyeceğimi nereden çıkardın? Delisin sen, deli...”

Az sonra zil çaldı, öğretmen Dobbins yorgun, biraz da isteksiz bir yüzle içeri girdi. Masanın önünde durdu. Sınıfa kısa bir göz attı. Yavaşça öğrencilerin arasına daldı. Tom'un ödev sayfasındaki mürekkep lekesini de gördü:

“Kim yaptı bunu, bu ne hal?”

“Bilmiyorum öğretmenim.”

Öğretmen Tom'un gözlerinin içine bakıyordu. Başını öne eğerek söylediği sözlere inanmamıştı. Becky bir an kalkıp gerçeği anlatmayı düşündü. Ama Tom'a güvenmiyordu. Tom kulağının fena halde yandığını duydu... Öğretmen cezasını veriyordu. Haksız yere cezalanışını şanssızlığına bağladı, sesini çıkarmadı. Belki de mürekkep kendisi farkında olmadan kaza ile dökülmüştü.

Sonra ders başladı. Öğretmen masasındaydı. Sınıfa arkasını dönerek oturmuştu. Harıl harıl derslerine çalışıyordu öğrenciler; sanki bir arı kovanından çıkıyormuşçasına sınıf mırıltılarla dolmuştu. Bir ara Bay Dobbins esnedi, gerindi; uykusu gelmişti. En iyisi sevgili kitabına dönmekti. Yavaşça anahtarı çevirdi. Sevgili kitabını eline aldı, masanın üzerine koyup sandalyesine iyice yerleşti. Sayfalarını karıştırmaya başladı. Birkaç yaprak çevirdi, hala uykuluydu. Birkaç yaprak daha çevirdi, derken durakladı. Kitap elinde, durdu. Sanki bir şeyler anlamaya çalışıyordu. Başını kaldırdı, az önceki uykulu adam o değildi.

Herkes suskundu, bir şeyler bekliyordu sanki. Bir ses gürledi ki sınıfta, öğretmen Bay Dobbins bile şaşırdı kendi sesine...

“Kim yırttı bu kitabı?”

Sınıfta çıt yoktu. Herkes, ne olacağını bekliyordu.

“Benjamin Rogers, bu kitabı sen mi yırttın? Sen mi yırttın diyorum.”

“Hayır efendim.”

Tom durduğu yerde huzursuzdu, kıpırdadı. Becky'ye duyduğu acıma giderek artıyordu. Öğretmen bu kez kızlara döndü:

“Amy Lawrence?”

“Hayır, efendim...”

“Gracie Miller?” Gracie hayır anlamında başını salladı. Bay Dobbins'in artık yanıt bekleyecek hali yoktu. Ama sordu yine:

“Susan. Harper?”

Sıra, Becky Thatcher'e gelmişti. Tom, tüm vücudunun titrediğini hissetti.

“Becky, sana söylüyorum Becky, yoksa sen mi yaptın?”

Becky, korkudan bembeyaz olmuştu. Bomboş gözlerle bakıyordu. Öğretmen yineledi:

“Becky, sana soruyorum, sen mi yırttın?”

Tom daha fazla dayanamadı. Şimşek gibi yerinden doğruldu ve, “Ben yaptım!” diye bağırdı. Çocuklar şaşkın bakakaldılar. Öğretmen, “Demek sen...” diye söylendi. Çabuk buraya gel...”

Tom, yerinden kalktı. Başı önünde ilerlerken Becky'nin hayranlıkla kendini izlediğini gördü. O bakış, ona öyle bir güç verdi ki öğretmenin eli yanağını okşamış gibi geldi.

Daha sonra, iki saat boyunca sınıfta cezalı cezalı beklerken, hep Becky'yi düşündü. O gece yatağına uzandığında Alfred'den nasıl öç alabileceğiydi aklını kurcalayan... Becky cezası bittiğinde yanına gelmiş, utana sıkıla kitabına mürekkebi dökenin Alfred olduğunu söylemişti. Az sonra da uykusu geldi. Alfred'i de, mürekkebi de unuttu, Becky'nin sözleri geldi aklına:

“Tom, sen gerçekten temiz kalplisin.”

Sevinçle gülümsedi ve uyku gözkapaklarını iyice kapattığında bile yüzündeki sevinç hala silinmemişti. Tatil yaklaşıyordu. Öğretmen Bay Dobbins ve sevgili öğrencileri, sınavların başarılı geçmesi için tüm güçleriyle çalışıyorlardı. Herkes öylesine uğraş içindeydi ki kimseye yaramazlık yapacak zaman da kalmıyordu.

Gün geldi, sınavlar bitti. Şimdi herkes o akşamın coşkusuyla doluydu. Yıl sonu töreni onlar için, büyük önem taşıyordu. En yeni giysiler hazırlanmış, pabuçlar boyanmıştı. Günler boyu o bitmeyecekmiş gibi görünen sınavlar arasında herkes, törene çok iyi hazırlanmıştı. Saat yirmide okul pırıl pırıl ışıklar içinde yüzüyordu. Yollar kalabalıktı. Gülen, konuşan insanlarla doluydu. Tüm

kasabalı okula doğru akıyordu. Büyük salonda görkemli bir sahne hazırlanmıştı. Perde arkasından görevli çocukların telaşlı sesleri, içerdeki konuklara dek geliyordu.

Salondaki ışıklar hafifçe karardı. Sesler yavaşladı. Perde açıldı. Küçük, sevimli bir kız öğrenci çıktı. Bir yılın daha bittiğini, tatilin oyun ve dinlenme olacağını, ama yine de okulu özleyeceklerini anlattı. Konuşurken çok heyecanlıydı. Konuklara geldikleri için de teşekkür etti. Sıra okul korosuna gelmişti. Çocuklar yerlerini aldılar, Yaşasın okulumuz şarkısını söylediler, sonra bir ikinci şarkı Öğretmenim... Bütün konuklar alkışladılar, beğenmişlerdi.

Tom, perdenin arkasında sırasını bekliyordu. Alkış sesini duyunca enikonu heyecanlandı. İyi hazırlanmıştı, beğeneceklerine kuşku duymuyordu. Kağıdı elinde sıkıca tuttu. Açılan perdenin önünden sahneye yürüdü. En çok inandığı konuyu anlatıyordu: ÖZGÜRLÜK.

Ona göre kişi, özgür olmalıydı, ancak bu başkalarına zarar vermek değil, onların özgürlüğünü de tanımaktı. İnsan, arkadaşlarını, doğayı, doğanın bir parçası olan insanı sevmeliydi. Sevecenlik, özgür düşüncenin temeliydi, özgürlük ise varlık demekti.

Çok içtenlikle söylüyordu bunları, duygusaldı söylevi. Konuşmasını bitirdiğinde, terlemişti, coşkudan boğulacak gibiydi. Bakışlardan sanki ürkmüş gibiydi. Usulca selamladı konukları. Önce zayıf, sonra giderek artan alkışları duyunca, rahatladı. Beğenmişlerdi demek ki söylevini. Gururla başını kaldırdı. Sahnenin çıkışına doğru yürüdü.

Tören, çocukların tiyatro oyunlarıyla sürdükten sonra koronun veda şarkılarıyla sona erdi.

MUFF POTTER'İN KURTULUŞU

Okul dinlencesi tüm tekdüzeliğiyle sürüp gidiyordu. Çocuklar her gün aynı oyunları oynamaktan sıkılmaya başlamışlardı: Tom, okulunu, arkadaşlarını, günlük derslerini özlüyordu. Bir hafta sonra, bir haber kasabayı sardı. Artık kentin uykusu sona ermişti. Herkes, yaklaşan mahkeme gününü konuşuyordu. Muff Potter'in cinayet olayı yeniden gündeme gelmişti. Öldürülen doktorun adını her duyuşunda, Tom'un garip bir biçimde içi sıkılıyordu. Sonunda Huck Finn ile yeniden görüşmeye karar verdi. Hemen arkadaşını gidip buldu; “Olayı kimseye anlatmadın, değil mi Huck?”

“Ne demek istiyorsun?”

“Yani anlatmadın değil mi, bunu anlamak istiyorum.”

“Elbette anlatmadım. Niçin soruyorsun?”

“Korkuyorum da ondan.”

“Deli misin sen, eğer bir şeyler söylersek, iki gün bile yaşatmaz bizi, hemen öldürür, aptal mıyım ben?”

Tom rahatlamıştı. Ama içi rahat değildi.

“Huck, bizi konuşmaya zorlamazlar değil mi?”

“Kim zorlayabilir ki? Eğer yaşamdan vazgeçersem o zaman ben kendim söylerim. Böyle bir şey de olamaz.”

“Yine de kimseye bir şey söylememeli. Güven duymamız için and içmeliyiz yeniden.”

“Evet doğru, haklısın, and içelim.”

Birbirlerine söz verdiler. Bu konuda suskunluklarını sürdüreceklerdi... Sonra Tom yine sordu:

“Peki ama Huck, Muff Potter'i hiç düşünmüyor musun?”

“Her zaman aklımda. Bana o kadar çok yardımı oldu ki... Tuttuğu balıklardan hep bana verirdi. İyi bir insandı. Ona yardım etmem gerek diye düşünüyorum, ama elimden bir şey gelmez ki...”

“Bana da çok yardımı oldu Huck. Bir kez uçurtmamı kurtardı. Balık oltamın iğnelerini hep o takardı. Ben onu kaçırmayı bile istiyorum doğrusu.”

“İyi hoş ama Tom, onu kaçırabilsek bile yine yakalarlar.”

“Orası doğru; ikimiz de ona haksızlık yapıyoruz. Sonu kötü olacak diyorlar.”

“Evet, herkes böyle söylüyor.”

İkisi de üzgündü, konuşarak yürümeye başladılar. Ayakları onları cezaevine doğru çekiyordu, az sonra kendilerini demir parmaklıklı pencerelerin önünde buldular. Görünürlerde kimse yoktu. Zavallı tutuklu haksız yere içeride çile

çekiyor olmalıydı. Yaklaştılar. Taşlara tutunarak pencereye tırmanıp Potter'e biraz tütünle bir kibrit attılar. Yaşlı adam, hücrenin dar penceresine yaklaşarak onlarla konuştu. İkisi de suskun, içeri bakıyordu. Potter konuşmaya başladı:

“İyiliklerinizi hiçbir zaman unutmayacağım. Bana çok iyi davranıyorsunuz. Buraya geldiğimden beri beni kimse arayıp sormadı. Siz, ikiniz de, hiç unutmadınız beni. Ben de sizleri unutmayacağım. Aslında kimseyi incitmek istemem. Sarhoşken aptalca bir iş yaptım. Nasıl yaptım, kendim de hala anlayamıyorum ya... Utanıyorum şimdi de. Bunun için de cezamı bir an önce çekmek istiyorum. Sarhoş olmak kötü, hiçbir zaman içki içip sarhoş olmayın. Zaten olmazsınız ya, bunu adım gibi biliyorum; ama yine de söylemek istedim. Şimdi, yukarı biraz daha tırmanın. Ellerinizi uzatın bana. Son bir kez sizi görmek, elinizi sıkmak istiyorum. Bu eller bana çok yardım etti, sizlere teşekkür edeceğim...”

Potter'in sözleri ikisini de yaralamıştı. Yaşlı adam onlara; İyisiniz diyordu, birbirlerine kuşkuyla bakarak evlerine döndüler.

Ertesi gün Tom, adalet binasının çevresinde dolaşmaya başladı. Sanki görünmez bir el onu oraya çekiyordu. Az sonra Huck'a rastladı. Onun da canı sıkkındı. İkisi de kararsızlık içindeydiler. Bir süre birlikte gezindiler, sonra ayrıldılar. Tom daha sonra, adalet binasına döndüğünde Huck da oradaydı.

Mahkemeden çıkan dinleyiciler, içeride olup bitenleri konuşuyorlardı. Tüm haberler, zavallı Potter'in durumunun kötü olduğunu belirtiyordu. Akşamüzeri Tom ve Huck çaresizlikten kıvranarak evin yolunu tuttular, ikisi de keyifsiz ve düşünceliydiler.

İkinci gün de umutsuzluk aynı sıkıntılarla sürdü. Yine çıkanları izleyip haberleri dinlediler. Kızılderili Joe, katilin Potter olduğunu, olayı gördüğünü yinelemekte direniyordu. Tom ve Huck sıkıntıyla birbirlerinden ayrıldılar. Tom o kadar mutsuzdu ki canı kimseyle konuşmak istemiyordu. Erkenden yattı, uyku belki de Potter'i unutturacaktı, ama uyuyamıyordu ki... Ne zaman gözünü yumsa önüne hücresinin penceresinde kendisine teşekkür eden Potter'in yüzü geliyordu. Sabaha dek sıkıntıyla döndü durdu yatağında...

Ertesi sabah mahkeme salonu hıncahınç doluydu. Çünkü, o gün karar günüydü. Yargıçlar yerlerini aldılar. İlk tanık çağrıldı. Gösterilen yere oturan tanık, öldürü olayının sabahı Muff Potter'i derede yıkanırken gördüğünü anlattı. Birkaç sorudan sonra yargıç, Potter'in savunma avukatına sorusu olup olmadığını sordu. Savunmanın sorusu yoktu. Sonra diğer tanıkların dinlenmesine geçildi. Tanıklar Potter'i suçluyordu. Konuşma sırası savcıya gelmişti. O da söz aldı. Savcı olayı, bütün ayrıntılarıyla mahkeme tutanaklarından okuyup bitirdikten sonra, kendi yargısını şu sözlerle belirledi:

“Kanımızca duruşma burada bitmiştir. Muff Potter'in suçlu olduğu tanıkların

sözleriyle de kanıtlanmış olduğundan, yüce adaletimizi simgeleyecek doğrultuda en doğru kararı, sayın jüriden bekliyorum.”

Zavallı Potter'in yüzü bembeyaz olmuştu, oturduğu yerde inledi. Yüzünü elleriyle kapatmıştı, ortalıkta büyük bir sessizlik sürüyordu. Derken avukatın sesi duyuldu:

“Dava tam bir açıklık kazanmamıştır. Potter sarhoş olduğundan ne yaptığını bilememektedir. Siz suçlu olduğunu söylüyorsunuz, bizse bu suçu işlemediğini... Lütfen Thomas Sawyer'in çağrılmasını istiyorum.”

Herkes bu beklenmedik çağrıdan şaşırmıştı. Bütün gözler merakla Tom'a çevrildi. Tom yavaş yavaş ilerledi. Tanık sandalyesine oturdu. Çok heyecanlandığı ve korktuğu belli oluyordu. Elleri ayakları titriyordu. Titrek bir sesle yemin etti. Savunma sordu:

“Thomas Sawyer, on yedi haziran gecesi neredeydin?”

Tom, o sırada Joe'nin demir gibi bakan yüzünü gördü. Dili tutuldu. Dinleyiciler soluk bile almıyordu. Tom'dan gelecek yanıtı bekliyorlardı. Tom sanki dilini yutmuştu. Sözcükler boğazına tıkandı, yutkundu: Kendini toparladıktan sonra, “Gömütlükte,” diyebildi belli belirsiz bir sesle.

“Biraz daha yüksek sesle lütfen, korkma. Neredeydin Tom Sawyer on yedi haziran gecesi?”

“Gömütlükte efendim.”

“Gömütlüğün neresindeydin?”

“Ross Williams'ın gömütünün yakınında.”

“Peki ne kadar yakınındaydın?”

“Şu anda size yakın olduğum kadar.”

“Saklanıyor muydun, yoksa açıkta mıydın?”

“Açıkta değildim, saklanmıştım.”

“Neredeydin?”

“Hemen oradaki koca ağacın altında.”

Kızılderili Joe iyice huzursuz olmaya başlamıştı. Yüzü kızarmış, yerinde oturamaz hale gelmişti.

“Peki, yanında başka birisi daha var mıydı, yoksa yalnız mıydın?”

“Hayır, yani evet, onunla beraberdim, yani...”

“Yok, hayır, biraz bekle arkadaşının ismini daha sonra söyleyeceğiz. Sırası gelince buraya çağrılacak. Peki yanınızda başka ne vardı?”

Tom kızardı, yutkundu, ne söyleyeceğini bilemedi. Çevresine göz gezdirdi.

“Haydi konuş çocuğum, korkma. Gerçeği olduğu gibi söylemen gerek. Yanında başka ne vardı?”

“Ölü bir kedi efendim.”

Salonda gülüşmeler oldu, avukat sordu:

“Peki, ölü kediyle oralarda ne yapıyordunuz? Anlat hadi! Kediyi daha sonra göstereceğiz.”

Tom anlatmaya başladı. Önce heyecandan kekeledi. Dili tutulmuştu sanki; sonra giderek açıldı. Hızlı hızlı anlatmasını sürdürdü. Salondaki gülüşmeler, konuşmalar durmuş, herkes kulak kesilmişti. Koca salonda yalnızca Tom'un sesi duyuluyordu. Tüm gözler ona çevrilmişti:

“Doktor Muff Potter'in başına kürekle vurup onu bayılttığı an, Kızılderili Joe bıçağı kapıp onun üzerine yürüdü ve doktor yere yuvarlandı...” Tom sözünü henüz bitirmişti ki Joe şimşek gibi oturduğu yerden fırladı. Önündekileri itip pencereden dışarı atladı ve gözden kayboldu.

Tom yeniden günün kahramanı olmuştu. İsmi ve resimleri gazetelerin ilk sayfalarını süslüyordu. Kasabanın tüm halkı onunla ilgileniyordu, yaşlıların sevgisi sanki artmıştı, çocuklar, ileride cumhurbaşkanı bile olabileceğinden söz ediyorlardı.

Muff Potter cezaevinden salıverilmişti. Yitirdiği saygınlığına yeniden kavuşmuştu. Tom'u en çok sevindiren de buydu aslında. Günleri neşe içinde geçiyordu; ama geceler tatsızdı doğrusu. Bu kez aklından hiç çıkmayan Kızılderili Joe idi. Ortalık kararıktan sonra hiç kimse onu dışarıda tutamıyordu. Korkuyordu, bu yüzden erkenden eve çekiliyordu. Zavallı Huck da aynı durumdaydı. Tom'un avukata gidip her şeyi anlattığından beri ikisi de rahat uyuyamaz olmuşlardı. Üstelik mahkemede tanıklık da etmişlerdi. Nasıl rahat uyuyabilirlerdi ki... İkisi de korkuyor, Joe'nun kendilerini öldüreceğine inanıyorlardı.

GÖMÜ PEŞİNDE

Tom'un aklına bir gün gömü aramak geldi. Düşüncesini çok heyecanlı bularak hemen Huck'u aramaya çıktı. Huck eğlenceye bayılırdı. Tom'un önerisini sevinçle benimsedi:

“Peki, nereyi kazmak istiyorsun?” diye sordu Huck.

“Neresi olursa olsun, bir yer bulalım da.”

“Yani her yeri kazacak mıyız?”

“Yok canım, öyle şey olur mu? Gömüler özel yerlerde saklanır, bazen ıssız bir adada, bazen küflü bir sandıkta, bazen de bir ağacın kovuğunda...”

“Peki, kim saklar bunları?”

“Doğallıkla haydutlar, hırsızlar elbette... Okul müdürü değil ya!”

“Benim param olsa saklamazdım. Peki, gömüyü sakladıkları yere gelmezler mi?”

“Hayır, çoğu ya sakladıkları yeri unutur, ya da gelmek için uygun zaman bulamazlar. Gömünün yerini belirleyen bir haritaları vardır belki. Günün birinde adamın biri bunu bulur. Gömüyü aramaya başlar.”

“Sen böyle bir harita buldun mu?”

“Hayır...”

“Peki, nasıl bulacağız gömüyü, böyle harita marita olmadan...”

“Benim bildiğim başka! Soracağına, dinlesene beni! Anlatıyorum işte... Gömüler daha çok sessiz yerlerdeki eski evlere saklanır. Irmağın kenarında o hayaletli evlerden birinin altındadır sözgelimi. Hem bu yörede birçok ağaç kovuğu da var. Biraz ararsak bulacağımızdan kuşkum yok.”

“İyi ama Tom, bunun için tüm tatil boyu uğraşmamız gerek.

“Ne çıkar? Düşünsene bir kez, içi paralarla dolu bir çekmece, altın ve elmaslarla dolu bir sandık... Üff! Üf!.. Harika bir şey olmaz mı sence?” Huck'un gözleri birden parlamıştı:

“İlk kazıya nereden başlayacağız?”

“Daha düşünmedim. Tepedeki şu yaşlı ağacın kütüğünden mi başlasak?”

“Ama Tom, bütün bir yaz durmadan kazsak bile, sonuç alamayız ki bundan...”

Hemen sivri uçlu bir kürek buldular. Uzun bir yürüyüş sonunda tepeye ulaştılar. Soluk soluğa kalmışlardı. İkisini de ter basmıştı. Biraz dinlenmek için oradaki karaağacın gölgesine oturdular.

“İşte, burası uygun sanıyorum...” dedi Tom.

“Bence de öyle...”

“Söyle Huck, gömüyü bulunca ne yapacaksın?”

“Ne mi yapacağım, her gün pasta yiyeceğim Tom, limonata içeceğim. Ne kadar sirk varsa birer birer gezeceğim. Başka bir isteğim yok ki, bu saydıklarımın dışında.”

“Birazını saklamayacak mısın paranın, altınların?”

“Yok, neden? Niçin saklayacakmışım?”

“Sonra gerekebilir de, geçinmek için sözgelimi.”

“Sonrasını düşünen kim? Parayı saklamak olur mu? Bunun bir yararı var mı, o güzelim pastalar dururken! Hem sonra hazırlığımızı tam yaparsak, belki bir gömü daha buluruz. Sen ne yapacaksın peki, payına düşen altınlarla?”

“Ben yeni bir borazan, bir de gerçek bir kılıç alacağım. Kırmızı bir kravatla yavru bir buldok köpeğini de param artarsa alırım... Belki de evlenirim. Neyse, şu gömüyü bulalım da, alacaklarımızı o zaman konuşuruz. Sanırım dinlendik, haydi işimize bakalım.”

“Evlenecek misin?”

“Evleneceğim ya, niçin evlenmeyecekmişim?”

“Sen çıldırmışsın...”

“İleride görürsün...”

“Tom, bence sen en büyük çılgınlığı yaparsın evlenmekle... Annemle babamı gözlerinin önüne getirsene...”

Bir saate yakın bir süre konuşmadan çalıştılar. Yorulmuşlardı; bir şey bulamadılar, ikinci bir yere geçtiler. Yine bir şey yok. Huck alnındaki terleri silerek:

“Burada da bir şey yok Tom. Şimdi nereyi kazacağız?”

“Tepenin ardındaki yaşlı teyzenin evine bakacağız.”

“Evet, orası iyi. Ama teyze gömüyü elimizden almaz mı?”

“Yok canım, gömüyü kim bulursa onun olur, yasa böyle diyor.”

Bir süre daha konuştuktan sonra o günlük işlerini bıraktılar. Ertesi günü, iki kafadar kazdıkları ağacın dibine gidip sakladıkları gereçleri aldılar. Önce, aşağıdaki boş evi görmek istediler. Bu eski bir evdi. Yöre sessizdi. Güneş alabildiğine sıcaktı. Çevreye şöyle bir göz gezdirdiler, kimseler görünmüyordu. Kapının üzerinden atlayıp içeri daldılar. Oralar bomboştu, örümcek ağlarıyla kaplanmış merdivenleri yavaş yavaş tırmandılar.

Bir köşede kocaman bir dolap duruyordu. İçinde gizli bir şey var mıydı? Açtılar, dolap boştu, etrafı dolaştılar, gömü saklamak için uygun bir yer olmadığına karar verdiler. Aşağı inip bahçeyi kazmayı düşünen Tom, küreği aldığı sırada, birden bir ses duydu. Yavaşça inmeye hazırlanan Huck'un kolunu çekerek, “Sus!” diye fısıldadı. Huck korkmuştu, o da aynı fısıltıyla, “Ne oluyor?” diye sordu. Aşağıda, kapının açıldığını, birilerinin içeri girdiğini o da duymuştu.

Döşemenin üzerine yan yana uzanıp bir süre çevreyi dinlediler. Alt kattaki

odada birileri olmalıydı. Az ötede, yarık tahtanın aralığına sürünerek yaklaştılar. Şimdi görüyorlardı adamları. İki kişiydi bunlar. Huck, birisini tanımıştı.

“Tamam diye fısıldadı. Bu dilsiz İspanyol. Kulakları da duymaz... Hani şu, sık sık kente gelen yaşlı adam... Ötekini göremiyorum.” Derken, göremedikleri adam konuşmaya başladı. Tanıdık bir sesti bu. İkisi de korkuyla titredi. Joe'nun sesiydi bu:

“Ne olursa olsun,” diyordu kendi kendine Joe, bir kez daha kente gitmem gerek. Her şey tamam olunca buradan çekip gideceğim. Uzaklara, çok uzaklara... O zaman bizi kimse bulamaz...”

Adamın uzaklara gideceğini kendi ağzından işiten çocuklar rahatlamıştı. Demek ondan kurtulacaklardı. Adamlar duvarın dibine gelip çöktüler. Torbalarından bir şeyler çıkarıp yemeye başladılar. Aradaki sessizliği bozan gene Joe oldu:

“Çok yorgunum,” diye mırıldandı. “Azıcık uyuyacağım. Haydi bakalım önce sen bekçilik yap, çevreyi kolla!”

Bunları dedikten az sonra da horlamaya başladı. Arkadaşı İspanyol bir süre sessiz bekledi. Sonra onun da başı öne eğildi. Derin bir uykuya daldı İspanyol da. Rahat bir soluk aldı Tom, fısıldadı:

“Ya uyanırlarsa,” dedi. “Joe bizi gözünü kırpmadan öldürür.”

Tom gitmeleri gerektiğini yineledi. Yavaşça yerinde doğrularak yürümeye başladı. Daha iki adım bile atmadan döşeme gıcırdadı. Tom bayılacak gibi oldu; olduğu yere çöktü. Yukardan gelen gürültü, tilki uykusunda olan Kızılderili Joe'yu uyandırmıştı. Söylenerek kalktı. Çevresine bakındı. Yanı başında arkadaşını uyur görünce kızdı.

“Oh, oh, kibar bekçiye bakın, ne güzel de uyumuş.” Yaşlı İspanyolu, omzundan dürterek uyandırdı. Adam telaşla doğruldu yerinden.

“Uyudum mu yoksa?”

“Hem de nasıl. Neyse ki bir şey yokmuş. Haydi, artık toparlan; gitme zamanı geldi. Yükümüzü ne yapacağız?”

“Bilmem, sanırım en iyisi burada bırakmalı. Altı yüz elli gümüş parayı taşımak kolay mı Joe?”

“Doğru, bir kez daha buraya geleceğiz demek ki, eh ne yapalım...”

Şöminenin önüne gidip yere diz çöktü. Zemindeki taşlardan birini kaldırdı. Oradan sevinçle bir torba çıkardı. Torbanın içinden yirmi otuz dolar aldı, cebine koydu; bir o kadar arkadaşına verdi. Torbayı yerine bıraktı. Tom ve Huck korkularını unutmuşlardı, sevinçle haydutları gözlüyorlardı. Tom, mutluluktan ışıl ışıl parlayan gözlerle arkadaşına baktı:

“Ne şans! Görüyor musun,” diye fısıldadı, gömüyü bulduk işte. Tahtanın arasından gözlerini ayıramayan Huck, Tom'un kolunu sıktı. Susmasını bildirdi.

Tom deliğe eğilip gözetlemeye başladı.

Joe kazdığı yerde küçük bir sandık bulmuştu. Bıçağının ucu sert bir cisme çarpınca önce onu tahta parçası sanmış, sonra bunun bir küçük sandık olduğunu anlamıştı. İki haydut, çıkardıkları sandığı, ivedi ivedi açtılar. Joe elini içine daldırıp çıkardı. Bir avuç altın ışıl ışıl parlıyordu avcunun ortasında...

“Hey, bir sürü altın...” diye keyifle mırıldandı. Yaşlı İspanyol, “Murnell ile adamlarının buralarda dolandıklarını duymuştum” dedi, o da Joe gibi şaşkındı, düşünceliydi.

“Biliyorum, biliyorum, ben de duydum.”

“Murnell gömmüştür, kuşkusuz. Bu onun marifetidir.” Şaşkınlığı geçmişti yaşlı İspanyolun:

“Unut artık canım Murnell'i... Biz işimize bakalım.”

“Beni hala anlayamadın İspanyol... Unutamam, neyse şimdi boşver, haydi işimizi bitirelim. Sen doğru evine dön. Benim işaretimi bekle.”

“Ne diyorsun sen, bu kadar para gömülür mü? Ya buraya gelirlerse?”

“Doğru, haklısın, ama yanımızda da taşıyamayız. Öyleyse iki numaraya saklayalım, haç işaretinin altına.”

“Olur. Ortalık iyice karardı, haydi çıkalım.” Kızılderili Joe, pencereye yanaşıp dışarısını dikkatle gözetledi. Sonra, öbür pencereden de dışarısını uzun uzun kolaçan etti. Emin olmak istiyordu.

“Görünürde kimseler yok, çıkabiliriz. Peki ama kapının önündeki küreği kim getirmiş olabilir?”

Korkudan, Tom ve Huck'un kanları dondu... Joe, ucu taze topraklı küreğe bakıyordu. Solukları kesilmişti ikisinin de. Ne yapacaklarını bilemediler, kıpırdayacak halleri kalmamıştı. Joe eline bıçağını aldı, merdivenlere doğru yürürken arkadaşı onu durdurdu.

“Bırak şimdi oyalanmayı, iyice karardı hava, geç kalıyoruz.” Sonra, üst kata çıkan merdiveni yerinden aldı, götürüp duvara dayadı. “İşler tamam” dedi, “haydi şimdi, yürü gidelim.” Az sonra, hazırlıklarını tamamlamışlardı. Evden ayrıldılar. Değerli yükleriyle ırmağa doğru yola çıktılar.

Joe ile İspanyol gidince, Tom ile Huck eğildikleri yerden dizleri titreyerek doğruldular. Kurtulmuşlardı. Yavaşça aşağı sarkıp alt kata indiler. Kente doğru giderken hiç konuşmuyorlardı. Küreği bir yere gizlemeyip açıkta bıraktıkları için pişmandılar. Joe onu görmeseydi, altınları gene aldığı yere gömecekti. O güzelim paralar da kendilerinin olacaktı. Kasabaya geldiklerinde bile korkuları dinmemişti. Joe'nun sözünü ettiği haç işaretli iki numara neresiydi? Onu öğrenmek istiyorlardı.

İZ ÜZERİNDE

Tom, altınlar, paralar gördü düşünde... Gömüler buluyor, sonra bulduğunu kaybediyordu. Her kaybedişinde uyandı. Kısaca tatsız tuzsuz bir gece geçirdi. Gün ışıdığında o da uyanmıştı, hala yorgundu. Yatağından istemeyerek kalktı. Giyindi, kahvaltısını yapıp evden çıktı. Bir an önce Huck'u bulmalıydı... Irmak kıyısına geldi. Huck, bir sandalın küpeştesine oturmuştu. Çıplak ayaklarını suya sallamıştı.

“Günaydın Huck, ne haber?”

“Günaydın Tom, senden ne haber? Gece iyi uyudun mu?”

“Ne gezer... Bütün gece paralar, altınlar gördüm düşümde...”

Bir süre konuşmadılar. Tom bir gün öncesini düşünüyordu. Acaba düş mü gördüm?” diye geçirdi içinden... ve Huck'un sesini duydu.

“Küreği ortalıkta bırakmasaydık şu anda zengindik, değil mi Tom?”

“Demek gerçekmiş dün olanlar, ben de, ‘düş mü gördüm acaba?’ diyordum,” dedi Tom.

“Düş mü? Şaşırdın mı sen, öteki adam olmasaydı, o zaman anlayacaktın düşün ne demek olduğunu...”

“İki numara ne demek sence, ya o haç?”

“Bir evin kapı numarası olabilir, ne dersin?”

“Sanmam, burada evlerin numarası yok ki. Bir han, bir otel odası olabilir.

“Evet, doğru olabilir...”

“Sen beni burada bekle. Az sonra dönerim...” Tom, Huck'un yanından koşarak uzaklaştı. Aklına takılan bir şey vardı, ama neydi? Arkadaşına bile söylemeden çıkıp gitmişti işte.

Huck'tan ayrılınca Tom, koşa koşa kasabaya dönmüştü. Yörenin en iyi oteline uğramış, 2 numaralı odada kalanın kim olduğunu soruşturmuştu. Bir noter oturuyordu burada. Sonra aynı yol üzerindeki hana uğramıştı. Hancı, 2 numarada kimin kaldığını bilmiyordu.

“Burada kalanlar iki kişi... Hana gece yarısından sonra geliyorlar, sabah erkenden de çıkıp gidiyorlar...” demişti Tom'a. Tom, kasabada öğrendiklerini soluk soluğa Huck'a anlatırken tıkanacak gibi oluyordu... Huck sevindi:

“Aferin sana Tom,” dedi, “iyi iş yapmışsın!.. Bunlar bizimkiler olmalı... Gömüyü kaldıkları odada saklıyorlar demek ki.”

“Bundan hiç kuşkun olmasın... Peki, ne yapacağız şimdi Huck?”

“Bilmem ki Tom...”

İkisi düşünmeye başladılar...

“Arkadaş,” dedi Tom, “tamam hanın 2 numaralı odasının iki kapısı var. Kapılardan biri arkadaki geçide açılıyor. Şimdi hemen git, ne kadar anahtar bulabilirsen topla al getir. Ben de Polly Teyzemin anahtarlarını alıp getiririm. Oraya hava karardıktan sonra ancak girebiliriz. Bu arada Joe'yu görürsen, onu gizlice izle. Hana gelmezse yanlış yoldayız demektir, tamam mı?”

“Anladım, tamam. Anladım da Joe'yu izlemek hiç hoşuma gitmiyor.”

“Gitse de gitmese de izleyeceğiz arkadaş... Gömünün elden gitmesine nasıl göz yumarız?”

KIZILDERİLİ JOE'NUN YATAĞI

Gün çoktan inmiş, ortalık kararmıştı. Kararlaştırdıkları saatte buluşan Tom ile Huck, hanla çevresini gözetlemeye başladılar. Ortalıkta ne Joe vardı, ne yaşlı İspanyol.. Tekrar buluşmak üzere Huck'tan ayrılan Tom eve döndü. Huck kendisini daha sonra miyavlayarak çağıracaktı.

Saat 12'ye yaklaştığı halde handan ses soluk çıkmadı. Geç saatlere kadar bekçilik görevini sürdüren Huck artık sıkılmış, o da evine dönmüştü. İki akşam daha böylece geçti. Ertesi gün Tom nöbeti teker teker tutmalarını önerdi. Gündüz biri bekleyecekti, gece biri. Durumda herhangi bir gelişme olursa birbirlerini çağıracaklardı. Huck, Ben Roger'ın ahırında kalacaktı, sık sık onlara su taşıdığından ahırda kalmasına bir şey demezlerdi.

Ahırda kalmak düşüncesi Tom'un hoşuna gitti. O da, arkadaşıyla geceyi orada geçirmeye karar verdi. Evden bir fener getirdi; gerekebilirdi, bir de havlu almıştı evden, ışığı karartmak için kullanacaklardı. Saat 11'e kadar hanın kapısını gözetlediler. Han kapısının ışıkları geç saatlerde söndü. Ortalık daha da kararadı. Yine görünürde kimseler yoktu. Geçitten giderek anahtarları denemeye karar verdiler, artık beklemekten sıkılmışlardı. Feneri yakıp, üzerini havluyla örttüler. Geçidin ağzına gelince Tom elinde anahtarla ilerledi; gözden kayboldu.

Huck beklerken çok kuşkuluydu. İçinden, “Şu fenerin ışığını bir görebilseydim,” diye konuştu. “Tom yaşıyor mu, öldü mü, anlardım. Bir yerlerde, belki bayılıp kalmış, belki de ölmüştür zavallı!”

Huck iyice meraklanmaya başlamıştı, Tom hala görünürlerde yoktu. Gidip bir bakalım diye düşünürken birden yağmur başladı, bir süre daha oyalandı, artık iyice sıkılmıştı, korkmaya da başlamıştı. Çakan şimşeğin aydınlığında Tom'u karşısında bulunca rahatladı:

“Çabuk Huck, çabuk...”

Huck, telaşla koşan Tom'un ardına takıldı. Soluk soluğa kalmıştı ikisi de. Bir ağaç altına gelip sığındılar. Yağmur pek değmemişti buraya... Tom anlatırken tıkanacak gibi oluyordu:

“Huck, anlatamam, korkunç bir şeydi bu, çok korkunç... Anahtarla denedim, kapıyı açamadım, hiç bir kilide uymadı. Sonra ne yaptığımı bilmeden kapıya yüklendim, meğer kilitli değilmiş kapı, hemen açılıverdi. Ortalık karanlık, göz gözü görmüyor. Fener ışığını az açıp havluyu kaldırınca ne gördüm biliyor musun?”

“Ne gördün, korkunç olan ne?”

“Az kalsın yerde yatan Kızılderili Joe'nun eline basacaktım, Huck...”

“Ne dedin, eline mi basacaktın?”

“Evet, yüzükoyun yerde yatmış herif... Horul horul uyuyordu. Gözünün üzerinde eski pis bir sargı vardı.”

“Aman Tanrım!... Ne yaptın o zaman? Uyandı mı haydut?”

“Hayır, kıpırdamadı bile. Sızıp kaldığı kesin... Ben de havluyu kaptığım gibi dışarı fırladım.”

“Senin yerinde olsaydım, havluyu mavluyu unuturdum.”

“Olur mu? Onu orada bırakır mıyım hiç! Sonra teyzem ne der bana?”

“Peki Tom, sandığı gördün mü orada?”

“Şu söylediğin söze bak Huck! O anda sandık mandık, haç maç görecek göz mü vardı bende? Kızılderili Joe'nun yanında boş şişeyle paslı teneke maşrapadan başka hiçbir şey göremedim. Dur... dur dur!.. O karanlık odada iki fıçı, bir sürü de şişe vardı. Hala almadı mı o kalın kafan?... Korkunç bir yerdi diyorum orası...”

“Olabilir. Peki Tom, madem Kızılderili Joe sızıp kalmıştı diyorsun, sandığı oradan almanın zamanı değil mi sence?..” Tom arkadaşını onayladı:

“Evet, tam zamanı...” Bu söz Huck'u titretmeye yetti.

“Ben böyle bir şey yapamam.”

“Ben de yapamam Huck,” dedi Tom... Konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Kızılderili Joe'nun yanında yalnızca boş bir şişe vardı... Anlıyor musun bir şişe... Oysa iyice sızıp kalması için Joe'nun üç şişeyi içmesi gerekmez mi?”

Düşünmeye başladı ikisi de, sonra Tom, “Bana bak Huck,” dedi. “Bana kalırsa; Kızılderili Joe'nun handan çıkıp gittiğinden emin olmadıkça bu işe girişmeyelim. Her gece gözetleyelim orayı. Bir gün, nasıl olsa ayrılacaktır handan; bir işi çıkınca tabii... Biz de işte o zaman alırız sandığı.”

“Doğru, öyle yapalım. Bütün gece gözetleyeceğim orayı... Sen de bu işin geri kalanını üstlen...”

“Tabii... Gelip miyavlarsın bana, Huck... Ama hala uyuyorsam birkaç küçük taş atarsın cama, hemen uyanırım.”

“Peki Tom, anlaştık.”

“Huck, rüzgar dindi bak, ben de eve gideyim. Bir iki saate kalmaz, gün de ışır. Hadi geri dön sen de, hanı gözetlemeye başla...”

“Peki Tom... Bu iş bir yıl da sürse, han ve çevresini bir hayalet gibi gözetleyeceğim. Gündüz uyurum, gece nöbet beklerim...”

“Güzel, peki gündüz nerede uyuyacaksın Huck?”

“Bu da sorulur mu Tom? Ben Rogers'ın samanlığında tabii... Babasının yardımcısı zenci Jake Amca var ya, o da izin verdi samanlıkta kalmama... Arada sırada, su taşımada ona yardım ettiğimden, aramız çok iyi Jake Amcayla... Ben su götürüyorum, o yiyecek veriyor bana. Beni oğlu gibi seviyor...”

KORKU GECESİ

Yargıç Thatcher ile çocukları tatilden sonra kente dönünce, Tom çok sevinmişti. Bir anda ne Kızılderili Joe ne de hazine kaldı aklında... Becky'nin yanında her şey anlamsızdı. Varsa yoksa Becky'di. Hemen onu görmeye koştu. Bütün gün, okul arkadaşlarıyla çeşitli oyunlar oynadılar. Becky, kendisi için düzenlenecek olan piknik gezintisinin ertesi günü yapılacağı haberini de duyurdu arkadaşlarına. Elbette Tom da çağrılanlar arasındaydı.

Tom, o gece Huck'un miyavlamasını bekledi durdu. Bir yandan da pikniğin güzel geçeceğini düşündüğü için rahat bir uyku uyuyamadı. Onu uyutmayan başlıca neden, gömüyü ele geçirince birdenbire kavuşacağı o yere göğe sığmaz şan ve şöhret tutkusu idi... İşte bu nedenlerle Tom, bütün gece yatağında döndü durdu. Huck da miyavlamamıştı.

Sabah saat on bir sıralarında büyük bir kalabalık yargıç Thatcher'in evinin önünde toplanmıştı. Geziye başlama saatini bekliyorlardı. Büyükler ve küçükler temiz ve sade giysileri içinde papatyalar gibi canlı öbekler oluşturmuştu. Az sonra sanki bütün kasabalı, oraya toplanmıştı. Özel olarak bu gezi için tutulan ve rıhtımda onları bekleyen buharlı gemiye doğru yola koyuldular. Bayan Thatcher, akşam geç kalabileceklerini düşünerek, Becky'ye piknik yöresinde, büyük ırmağın kıyısında oturan Susy'lerin evinde geceleyebileceklerini söylemişti.

Hasta olduğu için geziye katılamayan Sid, Mary ile birlikte evde kalmıştı. Tom, Bayan Thatcher'in geç kalabilirsiniz sözü ile Huck'u düşündü, ya peki, bu gece Huck gelirse ne olacaktı? Kamp ateşini ve çevresindeki şöleni de kaçırmak istemiyordu. “Neredeyse bir hafta geçti. Huck hala gelmedi. Bu gece de inşallah gelmez,” diye söylendi kendi kendine...

Neşeli şarkılar, oyunlar, kahkahalarla büyük bir şamata içinde yol alıyordu vapur. Burada, bu dingin doğada gökyüzüne uzanmış belki de yüzyıllık sedirlerin, o güzelim ladinlerin oluşturduğu ormanlık alan karşıdan görününce, birden makinelerin çalışması durdu. Vapur önceden kazandığı hızla, sanki yelkenli bir gemi gibi süzülerek ağır ağır karşı iskeleye yanaştı. Piknik yolcuları gülüşe oynaşa iskeleye çıkmaya başladılar. Güverteler bir anda boşalmış, vapurda kimse kalmamıştı.

Geniş bir kumsaldan sonra orman başlıyordu. Ağaçlar altına gelindi. Sepetlerden yiyecekler çıkarıldı. Yerlere aygılar serildi. Oyun araçlarına, iplere, toplara gelmişti sıra… Bütün bu şamatayı, gürültüyü bastıran bir ses duyuldu:

“Dikkat!.. Dikkat!.. Mağaraya gitmek isteyenler, lütfen kulak versinler...”

Bu ses iki kez daha yinelenince, ormanın gizemli derinliği bir anda önemini

yitiriverdi. Oyunlarını bırakanlarla oturmaktan sıkılmaya başlayanlar, bu çağrıya hemen uydular. Mağara için mumlar hazırlandı. Mağaranın bulunduğu tepeye doğru bir koşudur başladı.

Önce soğuk bir odaya girdiler. Romantik görünüşlü, oldukça geniş bir yerdi burası. Duvarlardan sızan sular mumların titrek ışığında boncuk boncuk parlıyordu. Gün ışığı almayan kadife yumuşaklığındaki yeşil yosunlar, duvarları sarmıştı. Ürpertici bir serinlikte içteki dip bölmelere doğru ilerlemeye başladılar. Dar geçitte mumun öflez ışıkları gölgeler oluşturuyordu. Büyüklerden ayrılmak istemeyen çocuklar düşe kalka telaşla ilerliyorlardı. Mağara McDouglas Mağarası olarak bilinirdi. Birinden diğerine ara geçitlerle bağlanan irili ufaklı hücrelerden oluşmuştu. Bugüne değin kimse gereğince gezebilmiş değildi. Mağaranın büyüklüğü üzerinde kimse bir şey bilmiyordu.

İlk girişteki ürkekliği üzerinden atan çocuklar yine oyunlarına başlamışlardı. Köşelere saklanıp birbirlerini korkutuyorlar, ortalığı heyecanlı bir gürültüye boğuyorlardı. Uzun süredir devam eden oyunu bir ses böldü ve artık dönmeleri gerektiğini duyurdu. Vapur yarım saattir düdük çalıyordu. Gemi pırıl pırıl ışıklar içinde kente döndü. Tüm günü oyun oynayarak geçirmiş olan çocukların pek çoğu yorgunluktan uyuyakalmışlardı. Saat ona geliyordu ve hava iyice kararmıştı. Geminin iskeleye yanaşmasıyla kalabalık dalgalandı, kıyıya taştılar ve bir anda dağıldılar.

Huck yine gözcülüğünü sürdürüyordu. Saat on biri vurdu, hanın ışıkları söndü. Bir süre daha bekleyen Huck, artık iyice umutsuzluğa kapıldı. Hiçbir hareket yoktu. “En iyisi gidip yatmak olacak!” diye düşünürken bir ses işitti. Hemen toparlandı ve tüm dikkatiyle izlemeye başladı.

Hanın kapısı açılmıştı. Aceleyle kapıdan fırlayan iki adam kollarının altında bir şey taşıyorlardı. Bu, hazine olmalıydı, demek kaçırıyorlardı. Tom bunu bilmek isterdi; ne var ki zaman yoktu, adamları gözden kaybetmek istemiyordu, hemen peşlerine düştü. Evleri geçerek ırmak kıyısına doğru yürüyorlardı. Biraz daha gittikten sonra tepeye tırmanmaya başladılar. Doruğa gelince küçük bir çalı kümesinin arkasına girdiler. Orada kayboldular.

Huck onlara gittikçe yaklaşıyordu. Ağır ağır yürüyerek biraz daha ilerledi, dinledi, hiç ses yoktu, ayak sesi de duyulmuyordu ortalıkta. Olduğu yerde iyice saklanarak bir süre bekledi, çok hafif, uzaklaşan birtakım sesler duydu. Hemen doğruldu. Sesin geldiği yöne doğru yavaş yavaş yürüdü. Artık bulundukları yeri biliyordu, karanlığa alışan gözleri çevreyi tanımıştı. Birkaç adım ileride Bayan Douglas'ın bahçe duvarı vardı, yeri bildikten sonra kazı yerini bulmak kolay olacaktı. Konuşmaya başladı karanlığın adamları:

“Aksilik işte, görüyor musun evde konuklar var. Bu geç saatte hala ışıklar yanıyor.”

“Ne konuğu, ben kimseyi göremiyorum.”

“Önündeki daldan göremiyorsun, şöyle yaklaşırsan, kolayca görürsün.”

“Evet, evet konuklar var. En iyisi bu işten vazgeçmek, yakalanacağız diye korkuyorum.”

“Neler saçmalıyorsun sen, neden yakalanacakmışız? Öç alacağım dedim sana. Bir daha fırsat geçmeyebilir. Bu kadının kocası bana çok kötülük etti. Adam şimdi öldü. Ama yargıçlık yıllarında beni az mı tutuklattı? Öcümü almam gerek, işitiyor musun? Adam öldüyse karısı yaşıyor ya...”

“Sakın ileri gitme, öldürme!”

“Öldürmek mi? Öldürmek isteyen kim? Daha beterini yapacağım, onun suratını dağıtacağım. Hem öyle dağıtacağım ki, bir daha insanların arasına çıkamayacak.”

“Bu kadar korkunç olamazsın...”

“Sus, sana düşünceni soran mı var? Bana yardım et yeter. Tek başıma yapamam. Eğer beni bırakıp gidersen öldürürüm seni, anladın mı?”

“Pekala, anladım... Ne zaman başlıyoruz işe? Sen onu söyle!..”

“Işıklar sönünceye kadar burada bekleyeceğiz, acele işe şeytan karışır. Acelenin ecelle arkadaş olduğunu da unutma. Sus ve bekle.”

Yine sessizlik sardı karanlık geceyi. Huck'un yüreği duracak gibiydi. Birden oralardan kaçıp kurtulmayı düşündü. Bayan Douglas'ı gidip bulmak istiyordu. Soluk almaktan bile korkarak olduğu yerde geriye döndü. Yere iyice eğilerek sürünmeye başladı. Tehlike bölgesinden uzaklaştığına kesin inandıktan sonra birden fırladı. Tepeden aşağı koşarak indi. Wesler'in evine ulaşmıştı bile... Kapıya gürültüyle vurdu, vurdu, vurdu...

“Kim o, bu saatte ne istiyorsun?”

“Lütfen yardım edin, anlatacaklarım var.”

Kapı ağır ağır gıcırtıyla açıldı, Huck arkasına kuşkuyla bakarak içeri daldı. Soluk soluğa kalmıştı. Gördüklerini, Bayan Douglas'ın tehlikede olduğunu anlattı. Çok geçmeden yaşlı adamla oğulları tepeye ulaşmışlardı, üçü de silahlarını kuşanmıştı. Joe'nun kendisini görebileceği korkusu Huck'u yine gerilerde bıraktı, bir kayanın arkasına saklanarak beklemeye başladı. Onlara uzunca gelen kısa bir sessizlikten sonra bir patlama ve ardından bir çığlık duydu. Artık daha fazla bekleyemedi, yerinden bir ok hızıyla fırlayarak yokuş aşağı, kente doğru koştu koştu koştu...

Ertesi gün erkenden uyandığında gün doğmak üzereydi. Akşam kendisi döndükten sonra neler olduğunu merak ediyordu, aceleyle giyinip Wesler'in kapısını çaldı. Evdekiler henüz uyuyorlardı. Pencereden uykulu bir ses, “Kim o?” diye bağırdı.

“Lütfen açın, benim, Huck Finn...”

“Gel içeri çocuğum. Hoş geldin.” Çağrı hoşuna gitmişti Huck Finn'in, böyle güzel sözleri pek sık duymazdı.

“Senin karnın açtır bu saatte, kahvaltı hazırlayayım. Nereye kayboldun gece? Seni her yerde aradık, bulamadık.”

“Çok korkmuştum, oradan uzaklaştım.”

“Evet, anlıyorum, korkunç bir gece geçirdin. Kahvaltıdan sonra biraz yat ve uyu, dilersen.”

Fakat hala konuşmak ister gibi bir hali vardı ihtiyar adamın:

“Peki ama Huck, gece bitti, bugün yeni bir gün ve sen sapır sapır titriyorsun, korkuyor musun hala? Neden bu kadar korkuyorsun? Hem korka korka o adamları neden izledin?”

“Oh, benim başıboş gezmekten hoşlandığımı bilirsiniz. Zaman zaman da uykum kaçıyor. Dün gece de öyle olmuştu, biraz dolaşmak için çıktım. Sonra karanlıkta o iki adam belirdi. Kollarının altında bir şey vardı, çaldıklarını düşündüm. Usulca arkalarından gittim, bir taraftan da kim olabileceklerini merak ediyordum. Derken bir sigara ışığında, beyaz sakallı sağır ve dilsiz denilen İspanyolu tanıdım. Öteki serserinin biriydi.”

“Evet, sonra ne oldu?”

“Hızlı hızlı yürüyorlardı, ben de yürüdüm. Ne yapacaklarını görmek istiyordum. Bayan Douglas'ın evine kadar geldik, orada durdular. Sonra İspanyol arkadaşına bir şeyler söyledi.”

“Demek sağır ve dilsiz konuşuyordu?”

Huck birden sustu. Anlatırken sanki o geceye yeniden dönmüştü, heyecanla yaşadıklarını sıralarken gereğinden fazla konuşmuştu, sıkıntıyla toparlandı ve sessiz oturdu. Wesler onun sırtını yavaşça okşayarak korkusunu hafifletmeye çalıştı.

“Korkma yavrum. Seni bırakmayacağım. Bana güven ve gördüklerini anlat. İspanyolu iyice tanıyor musun, hakkında ne biliyorsun?”

Huck ihtiyar adamın yüzüne kısa bir an baktı. Karşısındaki gözlerden doğruluk taşıyordu. Bir daha baktı ve eğilip kulağına fısıldadı:

“İspanyol, Kızılderili Joe ile konuşuyordu. Kahvaltıda bol bol söyleştiler.” Huck susunca, ihtiyar adam konuşmaya başladı. Gece yatmadan önce çevreyi dolaştıklarını, kan izine rastlamadıklarını, sadece bir torba bulduklarını anlattı.

“Ne vardı torbanın içinde?” Huck heyecanlanmıştı, telaşla sorduğu soru üzerine Wesler bir an onun yüzüne baktı ve yanıtladı:

“Birkaç araç gereç... Neden heyecanlandın? Başka bir şey mi bekliyordun?”

Huck söyleyecek söz bulamadı. Rahatsız hali ihtiyarı güldürmüştü.

“Zavallı çocuk. Bu olay seni çok fazla etkilemiş olmalı, rengin bile sarardı. En iyisi biraz uyu ve kendine gel.” Huck kendi kendine kızdı. Aptal gibi, her

saniye kendisini ele veriyordu. Ne vardı heyecanını bu kadar belli edecek? Fakat şimdi bildiği bir şey vardı. Kızılderili Joe ve İspanyolun götürdüğü torbada araç gereç varsa, paralar 2 numaradaydı. Polis onları yakalayınca kasayı almak kolay olacaktı. Tom'un habere nasıl sevineceğini düşününce gülümsedi.

O gün pazardı ve herkes kilisenin bahçesinde toplanmıştı. Konuşulan tek konu gecenin olayıydı. Tom kasabalı haydutların yakalanmadığına üzülüyordu. Küçük kümeler halinde toplaşan insanlar, Bayan Douglas'a yardımı için Wesler'e teşekkür ediyorlardı. Wesler başta teşekkür edilmesi gerekenin kendisi olmadığını söylüyorsa da onu pek dinleyen yoktu. Olayın heyecanını herkes içinde hissediyordu sanki.

Polly Teyze, bir tarafta konuşan Sue'nin annesi ve Bayan Thatcher'i görünce onlara doğru yaklaştı. Becky'nin nasıl olduğunu soruyordu annesi! Bayan Harper şaşırmıştı, kızını görmediğini söyledi. O sırada Polly Teyze de söze karışarak, “Tom da gelmedi,” dedi, onlara. İki kadın etrafındaki insanlara çocukları soruyorlardı; fakat hayır, kimse görmemişti, nerede olduklarını bilmiyorlardı. Kilisenin bahçesindeki kalabalık yeni bir haberle dalgalandı. Herkes birbirine Tom ve Becky'yi soruyordu. Fısıltılar çoğalmıştı. Kimse vapur dönüşü çocukları gördüğünü anımsamıyordu. Polly Teyze ve Bayan Thatcher ağlıyordu. Biraz sonra herkes etrafa dağıldı. Kayıpları aramaya çıktılar. Saatler geçti, akşam oldu ve kimse bulunamadı.

KORKULU SAATLER

Tom ve Becky mağaradaydılar, uzun bir zaman arkadaşlarıyla oraya buraya koşturup durmak onları sıkmıştı. Kendi kendilerine yeni bir oyun bulmuş, duvarlardaki yazıları okumaya dalmışlardı. Ellerindeki mumun duvarlarda ışıldayan gölgeli ışığını izlemek, bir süre değişik yazılar okumak hoşlarına gitmişti... Farkında olmadan bölmeden bölmeye geçmişlerdi. Tüm kasabalı geç oldu düşüncesiyle vapura geri dönerken onlar iç kısımda buldukları küçük bir gölün kenarında dinleniyorlardı. Elbette herkesin gittiğini duymamışlardı.

Şimdi yine tüm kasabalı kendilerini aramak için yollara dökülmüşken onlar da iki gün sonra hala mağaradan çıkışın yolunu arıyorlardı.

“Tom, artık yürüyecek halim kalmadı. Çok yoruldum ve hep dolaşmaktan bıktım.”

“İyi ama buradan çıkmamız gerek. Yolu bulacağız inan, yeter ki biraz sabırlı ol.”

Mumlar tükenmişti. Mağaranın karanlığı içinde duvarları elleriyle yoklayarak ilerlemeye çalışıyorlardı. Biraz sonra iyice umutsuzluğa kapılan Becky ağlamaya başladı.

“Sus lütfen Becky, ağlamakla bir yere varamayız, kalkıp uğraşman gerek.”

Bir taraftan o da çaresizdi. Karnı fena halde acıkmıştı, yine de, kendisi de otururbut, Becky'nin iyice umutsuz olacağını biliyordu. Bir yol bulmalıyız diye düşündü; sonra birden cebindeki uçurtma ipi geldi aklına. Hemen çıkardı ucuna bir kaya parçası bağladı ve karşı tarafa fırlattı. Becky'ye kendisini beklemesini söyledi ve ipe tutunarak ilerlemeye başladı.

İpin sonuna gelmişti, Becky'ye seslendi, iple yürümek kolay oluyordu. Az sonra, o da gelmişti yanına. Tom ipi toplayıp tekrar attı, Becky oturmuş bekliyordu; ilerledi, bir ara ayağı bir boşluğa gelmişti, sendeledi, fakat düşmedi. İpin sonuna gelmişti yine. Becky'yi çağırdı:

“İyi ama böyle nereye gidiyoruz Tom? Yönümüzü bilmiyoruz ki...”

“Olsun, bir yere çıkar eminim. Bomboş oturmaktan iyidir.”

“Sus Tom, bir ses duydum.” Dinlediler, bu defa çok hafifti bu ses... Tom da duymuştu.

“Sen bekle, ben ipi bir daha atacağım.”

“Belki bizi aramaya geldiler Tom, ben de geleyim.”

“İki kişi yürümek zor olur, bekle. Ben gidip bakayım, seni çağırırım.”

İp tekrar atıldı ve Tom gitti. Mağaranın bu kısmında taban pek düzgün değildi, kayalar ayağına takılıyordu sık sık... Yavaş yavaş ve dikkatle ilerledi. Bir tarafını

incitmek istemiyordu. Bir köşeye geldiği zaman birden gözü parladı, biraz ilerde bir delikten ışık sızıyordu. Tom sevinçle ışığa doğru süzüldü, o kadar heyecanlanmıştı ki, “Buradayız!” diye bağırmak istiyordu; fakat sesi çıkmadı.

Son bir gayretle ışığın süzüldüğü deliğe gözünü yaklaştırdı. Aman Tanrım!.. O da ne? Aşağıdaki Kızılderili Joe idi. Bu kez korkudan dili tutuldu. Bir süre kıpırdayamadan öylece bekledi; sonra telaşla geriye döndü, geldiğinde nefes nefese idi.

“Ne oldu Tom, neden beni çağırmadın?”

“Bu tarafta yer kötü, kocaman kayalar var, hem nereye gittiğimiz belli değil diye düşündüm.”

“Peki, o ses neymiş?”

“Yarasalar var, onların sesi olmalı... Zaten karanlık hiçbir şey görünmüyor.”

Kızılderili Joe'yu gördüğünü söylemek istemiyordu. Bir süre durdu, sonra tekrar konuştu.

“Galiba yoruldum, azıcık uyumak istiyorum Becky.” Umutsuzdu, şimdi de önlerine Kızılderili Joe çıkmıştı. Mağaradan nasıl çıkacaklarını bilmiyordu, karınları zil çalıyordu. Kısaca dünyanın sonu geldi diye düşündü ve sessizce ağlamaya başladı.

KURTULUŞ

Salı günü öğleden sonra kasaba hala yas içindeydi. Kayıp çocuklar yoktu. Halk sık sık toplanıp birbirine haber iletiyor, sorular soruyordu, fakat sonuç yoktu. Bayan Thatcher hastaydı. Yattığı yerde hep kızını sayıklıyor, ateş içinde yanıyordu. Polly Teyze ondan da kötüydü, perişandı. Üzgün üzgün sağa sola koşuyor, aklına gelen yerleri gidip kendisi arıyordu. Ya da aramaktan dönenlerden haber soruyordu.

Hava karardı. Herkes evlerine çekildi. Artık yavaş yavaş onları bulmaktan umut kesiliyordu. Birden kilisenin çanları çalmaya başladı. Bulunmuş demekti, sevinçli haberler demekti. Kapılar açıldı, meraklı başlar sokağa uzandı. Biraz sonra neşeli, bağıran insanlar doldurmuştu sokakları.

“Hey uyanın! Yitikler bulundu. Onları bulmuşlar. Uyanın, uyanın...”

Kent pırıl pırıl aydınlanmıştı. O gece bir daha kimse yatmadı. Her tarafta bayram havası vardı. Tom ve Becky kendileri için hazırlanmış masaya oturmuşlardı. Bir taraftan nefis yiyecekleri atıştırırken, bir taraftan da serüvenlerini anlatıyorlardı. Kimse uçurtma ipinin böyle bir işe yarayacağını düşünmemişti şimdiye kadar. Tom; o bozuk yolda Becky'nin ayağını incitebileceği düşüncesiyle ipi başka bir yöne atmayı denediğini söylemişti, (Kızılderili Joe'yu söylemek istemiyordu, Huck kızabilirdi boşboğazlık ettiği için, üstelik korkuyordu da...) İpi birkaç kere attıktan sonra gördüğü gün ışığını anlattı. Sonra Becky yanına gelmiş ve vadiye inmişlerdi. Bir süre sonra da kendilerini arayan sandalı bulmak artık onlar için sorun olmamıştı.

Bu mağara dönüşünde iki üç gün kendilerine gelemediler. Tom kendisini yorgun hissediyordu hala. O iki günlük korkunç açlıktan sonra doymak bilmiyordu canı; her şeyi yemek istiyordu, her şeyi özlemişti. Huck'un hasta olduğunu duydu. Bayan Douglas'ın evinde kalıyordu, arkadaşı. Tepede olanları anlattılar, merak etti, acaba Huck hazinenin izini bulabilmiş miydi? Düşündü. Bayan Douglas'ın evinde konuşamazlardı. Üstelik Huck hastaydı. Bir iki gün daha beklemeye karar verdi.

JOE'NUN SONU

Bir süre sonra yaşam normale dönmüştü. Tom, Huck'u ziyarete gitmek üzere yola çıktı. Hakim Thatcher'in evinin önünden geçerken Becky'yi görmek istedi. Bahçe kapısının önünde yargıç birkaç arkadaşıyla konuşuyordu. Gülerek Tom'a sordu:

“Tom, tekrar mağaraya dönmek ister misin?”

“Olabilir, hem belki gitmek isteyen başkaları da vardır.”

“Yok, yok sanmıyorum. İki gün aramak gözünü yıldırmıştır herkesin. Hem artık gitmek isteyen olsa da gidemez.”

“Neden?”

“Sizin bulunduğunuz gün kapısını demirlerle kapattılar. Anahtar da bende. Artık kimse çıkamaz.”

“Aman, nasıl yaptın bu işi? Kızılderili Joe içerdeydi!..”

Tom kireç gibi olmuştu, kekeliyordu. Birkaç dakika içinde haber yayıldı. Bir düzine sandal McDouglas Mağarasının yolunu tuttu. Büyük buharlı gemi, insan doluydu ve Tom da oradaydı.

Mağaranın kapısı açılır açılmaz acıklı bir görüntüyle karşılaştılar. Kızılderili Joe yerde ölmüş yatıyordu. Yanında kırılmış bıçağı duruyordu. Belli ki kapıyı açmaya çalışmıştı. Yerde orada burada yarasa artıkları duruyordu. Açlığını bastırmak için onları yemiş olmalıydı. Girişin biraz ilerisinde duvardaki su sızıntısının dibini kazımıştı, açtığı küçük çukurda su biriktirmişti. Fakat bu suyun ve yarasaların yaşamı için yeterli olmadığı, yerde uzanmış yatan Joe'nun zavallı halinden belli oluyordu.

Kızılderili, mağara girişinin yakınında bir yere gömüldü. Cenaze töreninden sonra Tom ve Huck herkesten uzak bir yerde buluştular. Huck, Wesler'in anlattıklarından başka bir şeyden haberi olmayan Tom'a tüm olanları anlattı. Fakat hala iki numaranın neresi olduğunu bilmiyordu. Tom onun sözünü kesti:

“Huck, şunu bil ki, para asla iki numarada değil.”

“Nasıl, yoksa hazinenin yerini biliyor musun?”

“Evet, hazine mağarada saklı.”

“Nerede, nerede?”

“Mağarada saklı diyorum.”

“Tom, yoksa benimle alay mı ediyorsun?”

“İnan, doğru söylüyorum, hem neden alay edeyim? Sen şimdi söyle bakalım benimle geliyor musun, gelmiyor musun?”

“Elbette geliyorum. Ne zaman gideceğiz?”

“Ne zaman istersen... Bak yol uzun, bir sandal bulmamız gerek, kürekleri ben çekerim, sen yorulmazsın. Yanımıza ekmek, et, biraz ip, kibrit ve mum almamız gerek. Ayrıca tekrar düşün ve kendine güveniyorsan gel, tamam mı?”

“Tamam, tamam...”

Öğleden sonra bir sandal kiraladılar ve mağaranın yolunu tuttular. Birkaç kilometre ilerledikten sonra Tom, Huck'a kıyıya yanaşacaklarını söyledi.

“Şimdi Becky ile çıktığımız deliği bulmamız gerek.” Bir süre aradılar. Sonra Tom sevinçle bağırdı:

“İşte burada Huck! Bak, kimsenin bulamayacağı bir yer. Öyle değil mi?”

İki arkadaş delikten içeri girdiler, ipi sıkıca tutarak koridordan ileri doğru yürüdüler. Bir süre sonra Tom, Huck'un kolunu tuttu. “İşte burası Joe'yu son olarak gördüğüm yer. Mumu yukarı doğru kaldırdı, etrafını iyice görmek istiyordu.

“Bak Tom, burada bir haç var.”

“Tamam, o halde burası iki numara olmalı.”

“Haydi aşağı inelim de kasayı çıkaralım.”

Haçın bulunduğu yerde bir de kaya vardı. Tom bıçağını çıkardı. Hemen dibini kazmaya başladı, toprak nemli ve yumuşaktı, kolay kazılıyordu. Biraz derine inince bıçağın ucu sert bir cisme çarptı. Sandığı bulmuşlardı. Sevinçle zıpladılar:

“Ben başaracağımızdan emindim. Yaşasın! Zengin olduk! Gelsin limonatalar, gitsin pastalar...” Tom ciddi uğraşıyordu. Kapağı kaldırdı, sandık ağzına kadar doluydu, sevinçle, “Yaşasın, heey!” diye bağırdı ve Huck'a seslendi.

“Gel tut, kaldıralım şunu da gidelim...”

Fakat sandık çok ağırdı, yerinden kalkmıyordu. Sağa sola bakındılar. Paraları taşıyacak bir şeyler arıyorlardı. Huck öbür taraftaki bölmenin köşesinde birtakım eşyalar buldu. Eski bir pantolon yerdeydi, üzerine bir kemer atılmıştı. Kenarda kocaman bir torba, hemen yanında iki yırtık gömlek duruyordu. Joe'nun kaçarken yanında götüreceği eşyaları olmalıydı bunlar. Paraları ve altınları torbaya doldurdular ve torbayı omuzlarına alıp dikkatle yürüdüler.

Hava güzeldi, üstelik çalışmak karınlarını acıktırmıştı, sandala yerleşir yerleşmez çıkınlarını açıp ekmeklerini yediler. Güneş henüz batıyordu. Tom, neşe ile küreklere asıldı. Kıyıya geldiklerinde Benny Taylor'un el arabasını almaya karar verdiler. Torba ağırdı, eve kadar taşıyamazlardı.

Bir süre sonra torba arabaya yerleşmişti, üzerini dikkatlice kapattılar, kimse eşyalarına dikkat etsin istemiyorlardı. Eve gitmekten de vazgeçtiler. En iyisi kolay çıkarabilecekleri bir yere gömmekti torbayı.

“Bu ne hal, nereye gidiyorsunuz böyle?” Karşılarında Wesler duruyordu.

“Haydi gelin bakalım çocuklar, Bayan Douglas sizleri görmekten sevinecektir. Ben de oraya gidiyordum, gelin hem çay içer, hem biraz konuşuruz.

Ne var öyle arabanızda, oldukça ağır görünüyor, hurda demir mi yoksa?”

“Evet, demir var.”

Gitmek istemiyorlardı; Fakat kuşkulanır korkusuyla hayır diyemediler. Az sonra da kendilerini Bayan Douglas'ın evinde buldular. Evde olağanüstü bir hal sezinleniyordu. Kentin ileri gelenleri salonda toplanmışlardı. Toz toprak içindeki hallerini görünce Bayan Douglas, Tom ve Huck'u bir başka odaya aldı, yeni takım elbiseler verdi ve yıkanıp giyinmelerini söyledi. Biraz sonra Sid içeri girdi, demek o da oradaydı. Tom ve Huck ona aşağıda neler olduğunu sordular. Bayan Douglas kendisini o gece haydutların elinden kurtaran Wesler için bir davet veriyordu.

Birkaç dakika sonra herkes yemek masasının etrafında toplanmıştı. Toplantıyı kısa bir konuşma ile Bay Wesler açtı, Bayan Douglas'a daveti için teşekkür ettikten sonra esas kurtarıcının Huck olduğunu açıkladı. O geceki olayı Huck'un kendisine nasıl haber verdiğini anlattı. Bayan Douglas'ın teşekkür dolu sözleri, herkesin övgüsü Huck'u hem utandırmış hem de sevindirmişti.

Mutluydu, öyle ki sırtındaki yeni elbiselerin verdiği sıkıntıyı bile unuttu. Huck'un kendisini kurtardığını duymak Bayan Douglas'ı çok duygulandırmıştı. Onun bundan böyle oğlu olacağını, okula gideceğini, iyi bir işadamı olması için elinden geleni yapacağını söyledi. Sözleri, salondakilerce alkışlandı. Herkes sevinmişti, Tom heyecanlıydı. O heyecanla yerinden kalktı:

“Huck zaten çok zengin. Okula gitmesi iyi ama, işadamı olmasına gerek yok, zengin oldu o,” dedi. Konuklar ne dediğini anlamamışlardı, şaşkın şaşkın bakarlarken Tom, “Biraz bekleyin, göreceksiniz!” diyerek dışarı fırladı.

Polly Teyze üzüntüyle başını salladı, bu çocuğun ne zaman akıllanacağını soruyordu kendi kendine, yine kim bilir ne yaramazlık yapmıştı. Sesini çıkarmadan bekledi ve Tom sırtında kocaman bir torbayla içeri girdi. Biraz sonra herkes şaşkın, masanın üzerine dağılan yığına bakıyordu. İlk defa bu kadar çok para ve altını bir arada görüyorlardı.

ESKİYE DÖNÜŞ

Tom ve Huck'un hazine öyküsü tüm kenti sarmıştı. Coşkuyla bir diğerine anlatılan olay yavaş yavaş herkeste bir hazine bulma umudu yaratıyordu. Uzakta kalmış, unutulmuş yerler kazılıyor, eski evlerin döşemeleri sökülüyordu.

Tom ve Huck buldukları paraları ikiye böldüler ve büyükler bu kadar çok paranın bankaya yatırılması gerektiğini söyleyince onlar da öyle yaptılar. Yargıç Thatcher Tom'un kızını kurtarışını herkese anlatıyordu.

“Uçurtma ipiyle yol bulmak çok akıllı bir yol” diyordu. “Tom yaşam boyunca çok başarılı olacak, biliyorum o kadar akıllı ki büyük bir avukat olacaktır eminim. Onu hukuk fakültemize yazdıracağım.”

Huck Finn artık Bayan Douglas'ın evinde kalıyordu. Sabah akşam elini yüzünü yıkıyor, saçlarını tarıyor, dişlerini fırçalıyor ve pırıl pırıl çarşaflar içinde uyuyordu. Ancak bütün bunlardan fena halde canı sıkılıyordu. O, açık havada dolaşmayı, tarlaları, dağları, doğanın sonsuz derinliğini özlüyordu. Yemek yerken çatal bıçak kullanmak istemiyordu. Önüne hazır gelen o güzelim yemekler hiç tat vermiyordu. Çünkü o karnı acıktığı zaman yiyecek bir şeyleri kendisi aramaktan hoşlanıyordu. Güzel konuşması, kibar olması gerekliydi, halbuki o doğal olmayı seviyordu. Kısacası zengin olmuştu ama mutlu değildi. Özgürlüğünü yitirmişti.

Bu kural dolu yaşam bir süre devam etti. Bir gün Tom arkadaşını ziyaret etmek istedi. Bayan Douglas'ın evine geldiği zaman herkesi telaş içinde buldu. Huck yok olmuştu. İki gün boyunca bütün kasaba halkı yine Huck'u aradılar, yoktu. Herkes onu bulmaktan artık umudu kesmişti ki üçüncü günün sabahı Tom'un aklına kentin dışındaki boş arsa geldi, oraya kimse gitmemişti. Huck orada olmalıydı.

Onu büyük bir fıçının içinde uyur buldu. Üzerinde eski, yırtık elbiseleri vardı yine. Tom oturup bekledi. Huck biraz sonra uyandı, arkadaşına gülümsedi ve yanındaki torbadan kurumuş bir iki ekmek dilimiyle kahvaltısını bitirdi.

“Peki ama Huck nedir bu halin?”

“İşte görüyorsun kahvaltımı yiyorum.”

“İyi ama, herkes seni çok merak etti. Bayan Douglas iki gündür ağlıyor, dönmelisin, seni sevenleri üzmeye hakkın yok.”

“Dönemem Tom, bunu benden isteme.”

“Neden dönemezsin, anlamıyorum?”

“Çok denedim, o yaşama alışamıyorum. Bayan Douglas iyi bir insan ama ben sıkılıyorum. Bir sürü sıkıcı kural istemiyorum. Özgür olmalıyım ben, dilediğimi

yapmalıyım. Para, hazine falan da istemem. Al, hepsi senin olsun! Balık tutmak istesem, izin; yüzmek istesem, izin; gezmek istesem, izin... Böyle yaşamak olur mu? Kibar olmalı, özen göstermeliymişim konuşurken, ‘Evet efendim, Siz nasıl isterseniz efendim!’ demeliymişim. Her gün çıkıp tavan arasına dilimin ucuna ne gelirse söylüyorum; açıkçası sövüp sayıyorum, böyle yapmasam patlayacağım Tom... Bayan Douglas başkalarının yanında şöyle rahat kaşınmama bile izin vermiyor; esnemem, geğirmem suç, oturup kalkmam kabahat... Lütfen bir eve kapatmayın beni, n'olur, yalvarırım Tom.”

“İyi hoş da herkes böyle yaşıyor, biliyorsun.”

“Ben istemem, yapamam, boğuluyorum, anlıyor musun? Ormanları, ırmakları, denizleri, ahırları seviyorum ben. Keşke mağaradan hazine yerine silah bulsaydık, o zaman haydutlar gibi ormanda özgür yaşardık, ne iyi olurdu?”

“İyi ama zengin olmak haydutlar gibi yaşamamıza engel değil ki...”

“Nasıl yani?”

“Elbette haydutluk iyi değil. Bilmem, bana öyle geliyor. Bunun için önce saygın bir insan olmalısın, seni bizim takıma alamayız.”

“Almaz mısın? Korsan olurken, böyle bir şey söylememiştin ama?”

“Korsanlık başka, haydutluk başka. Biz kibar haydutlar olmalıyız.”

“Çetene girmek için kibar olmaya çalışacağım. Beni hiç bırakmayacaksın söz mü? Sen benim en iyi dostumsun çünkü.”

“Tamam, söz. Dost sözü. Önce kibar olacaksın. Kaba saba adamı çeteme alamam, ünümüz zedelensin istemem çünkü. Tom Sawyer'in çetesi derme çatma olmamalı tamam mı?”

“Haydutlar adam öldürür ama...”

“Biz kibar haydutlar olacağız...”

“Para çalan, banka soyan ama...”

“Bizde para çalmak da, banka soymak da yok, anlıyor musun Huck!.. Söz mü?”

“Söz veriyorum anladım Tom...”

“Tamam! Gel öyleyse benimle koca adam... Hemen şimdi sana daha hoşgörülü davranmasını Bayan Douglas'a söylemeye gidiyorum.”

Bayan Douglas sevinç içinde kucaklıyordu onları. Tom az sonra evine giderken içi içine sığmıyordu, sevinçten. İyi bir iş yapmış olmanın onurunu taşıyordu içinde. Bayan Douglas sevinçliydi. Artık üzülmesi için bir neden yoktu. Huck, orada burada sabahlamaktan, yarı aç gezmekten kurtulmuştu. Kendisi, her zamanki gibi, Polly Teyzenin evine gidiyordu. Düşündü, hep evde ya da okulda olmak can sıkıyordu doğrusu. Huck haklıydı, tekdüze yaşam ona da zevk vermiyordu. Haydut olmak geldi aklına. İyi fikir diye mırıldandı. Hem arkadaşına söz vermişti, çetesini kurmalıydı. Evet, bir amacı vardı şimdi...

Rahatladı. İki elini cebine soktu, o çağlardaki gençlerin her şeye boş veren umursamazlığı ve kayıtsızlığı ile neşeli neşeli ıslık çalmaya başladı. Keyfi yerine gelmişti.

Bütün öyküler gibi, Tom Sawyer'in öyküsü de burada bitiyor. Bir kitap, bir çocuğun öyküsünü anlatıyorsa, uygun bir yerinde hemen sona ermeli. Genç bir adamın öyküsü belki biraz daha uzun olabilir. Yetişkinler için yazılanlarsa hep mutlu sonla biter. Onlar ermiş muradına biz çıkalım kerevetine tekerlemesini dilimizin ucuna getirecek mutlu bir sonla, sözgelişi... Ama çocuklar için, bu çok erken... Aranızda, Bu çocukların sonu ne oldu? diye merak edenler çıkarsa...

Günler haftaları, haftalar ayları, aylar yılları ve yıllar da on yılları kovalayıp giderken, sizler de boş durmuyorsunuz, yıllar geçtikçe sizler de büyüyorsunuz... Şimdi Tom da, Huck da büyümüş olmalılar. Hiç kuşkumuz yok, onlar bugün de çok iyi arkadaş, candan birer dostturlar... Dilekleri bütünüyle gerçekleşmiştir... Mutlu bir yaşamı varlık içinde sürdürüyorlar. Günün birinde, en küçüklerinin öyküsünü, incelemeye değer bulursak belki yazmaya girişiriz, hiç belli olmaz. İşte bu nedenle, yaşamlarının bundan sonraki bölümünü, şimdilik yazmamayı daha doğru bulduk.

SON